"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 52 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 27 d. GRUODŽIO, (December), 1907 m. Metas XVI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijos carą vėl apėmė baimė, kad kaimyniška Azijos šalis, paskutiniuose metuose apturėjusi konstituciją, Persija, nepasėtų ir Maskolijoj iš naujo neramumo sėklos.

Mat Persijos šachas, arba valdonas, kaip ir Maskolijos caras, apsėstas biurokratijos, kadangi valdydamas kraštą despotiškai, iš jos pagelbos turėjo naudotiesi, o ji, už tą pagelbą gavo privilegiją nuo gyventojų, be jokių pasiteisinimų, lupti paskutinį kailį. Žmonės ilgai kentė, bet ant ant galo, pradėjo, kaip ir Maskolijoj, nerimauti. Šachas pabugo ir davė konstituciją, bet geresnę negu Maskolijos caras savo žmonėms. Persijos gyventojai išrinko parlamentan gerus atstovus. Parlamentas pradėjo peržiurinti biurokratų ir šacho giminaičių darbus ir radęs ką negero, ne tylėjo. Šachui pagailo giminių ir tarnų, todėl jis, matydamas ką daro su konstucija Maskolijoj caras su Stolypinu, užsimanė teipgi aprubežiuoti parlamento teises. Persijos ministeriai vienok ėjo su žmonėms, už šachą stojo vien provincijų gubernatoriai, todėl šachas liepė suareštuoti geresnius ministerius. Parlamentas užtai nenusigando ir pakėlė klausymą numetimo nuo sosto šacho, jeigu jis nenusilenks prieš žmonių atstovų norus. Žmonės pradėjo ginkluotis. Pasirodė, kad didesnė dalis kariumenės oficierų stojo žmonių pusėj. Tame tai ir buvo skirtumas terp Maskolijos ir Persijos.

Maskolija pabugo, kad Persija ir jos gyventojus vėl neužkrėstų drasa, kurią jie jau buvo nužudę, kurią buvo iš žmonių širdžių išrovę baudžiamiejie kariumenės buriai, kariškiejie teismai, kartuvės, kalėjimai. Caro ambasadorius pagazdino šachą ir jo ministerius užėmimu maskoliškais kareiviais parubežinių Persijos apskričių, jeigu užgimtų maištai ir žmonių sukilimai. Persijos parlamentas ir to nenusigando, bet valdonui pastatė reikalavimą: arba pasitraukti nuo sosto, arba nusilenkti prieš žmonių norą. To pakako. Šachas nusilenkė, prisiekė, jog priima šalininkų konstitucijos reikalavimus, jog stos žmonių pusėj prieš reakcijonierių užsimanymus. Terp parlamento reikalavimų yra, terp kitko, reikalavimas: kad butų nubausti kurstę prieš konstitucijonalistus reakcijonierių vadovai.

Pasidavimas šacho, perėjimas jo žmonių pusėn, be abejonės nutildys biurokratiją, kadangi priešintiesi ji negali, pajiegos jos per menkos. Todėl, užgimus tvarkai, bus atimta Maskolijai proga kištiesi į Persijos vidurinius reikalus, nors nėra abejonės, kad caro valdžia tykojo bent Persijoj šį tą pelnyti, atlyginti tą, ką nužudė karėj su Japonija.

Nors Persijos žmones, be abejonės gintų karštai savo kraštą, bet Persija turi vos 12 milijonų gyventojų, kariumenė jos prastai organizuota, ginklai persenę. Caro kareiviai lengvai butų galėję pergalėti prastai organizuotų burių pasipriešinimą ir užėmę vaisingiausius šiaurinės Persijos plotus, jau iš jų ne butų pasitraukę. Pergalė, nors lengva, naujai priskirti pigiais kaštais žemės plotai, vėl butų pakėlę nupuolusią caro valdžios įtekmę. Nieks mat teip žmonių ne apkvailina kaip pergalės karėse, o nieks teip neapsilpnina valdžios kaip nepasisekimai ant mušio lauko. Šiuom kartu vienok protas Persijos valdono, jo nusilenkimas prieš žmonių atstovus atėmė caro randui progą pigiais kaštais, be didelio pavojaus pakelti nupuolusią įtekmę.

Peterburge perkratinėja toliau bylą jenerolo Stoesselio, apkaltinto nereikalingame atidavime Port Arthuro japoniečiams. Vyriausias laike karės maskoliškosios kariumenės vadas Kuropatkin bandė teisinti Stoesselį, įkalbinėjo, kad Port Arthurą japoniečiai tuojaus iš pradžių butų galėję paimti, nes tvirtovė nebuvo prirengta, tik paskui ją pradėjo taisyti. Kad Port Arthur galėjo laikytiesi vien prie laivyno pagelbos, o išnaikinus laivyną, jis gintiesi negalėjo. Kuropatkin, terp kitko, apreiškė, jog jis rodijęs randui, prašalinimui karės, už 100 milijonų yenų parduoti japoniečiams visą Shantungo pussalį su Port Arthuru, o palaikyti vien portą Dalnyj.

Buvęs vienok ministerių pirmininkas Witte, laikraštyj "Novoje Vremia", užmetė Kuropatkinui melagystę. Witte užtikrina, jog Kuropatkin niekada randui panašaus sumanymo ne davė; priešingai, jis užtikrinėjo, kad japoniečiai Port Arthuro negali paimti, nors dabar pats sako, kad apgynimui jo nieko nebuvo parengta, o sudrutinimui iždas karės ministerijai davė 100 milijonų rublių ir tai reikalaujant Kuropatkinui, kurs prieš karę ir tuojaus jai prasidėjus buvo karės ministeriu. Witte savo rašte apkaltina ir kitus augštas užimančius vietas jenerolus ir admirolus, neaplenkia ne tulų didžiųjų kunigaikščių. Kaip todėl pasibaigs byla Stoesselio, dar negalima įspėti. Teismas vienok stengiasi daug dalykų paslėpti. Nors Stoesselio apginėjai reikalavo, kad teisman butų pristatyti visi karės ministerijos dokumentai, bet teisėjai tą atmetė, kadangi, girdi, iš tų dokumentų užrubežiuose galėtų išgirsti apie silpnas maskoliškosios kariumenės puses, o tas užkenktų Maskolijai. Bet ar nemažai purvų ir tų silpnų pusių išėjo į aikštę ir laike karės? Argi nerangumo ir vagystų butų dar daugiau ir dar biauresnių? Antai išėjo aikštėn, kad iždo šiltiems kereivių drabužiams duota 35 milijonai rublių; tuom tarpu tokiems drabužiams išleista 5 milijonai rublių, o 30 milijonų rublių dingo tą turinčių prižiurėti jenerolų kišeniuose. Teip ėjo ir visa karė. Kareiviai ant mušio lauko, nežinia už ką, žuvo nuo priešų kulkų, ligų, o kariumenės viršininkai vogė pinigus kareivių naudai iždo paskirtus, o žmonių sudėtus, nuo jų su prievarta išluptus. Rodosi, lyg, kad visa karė ir buvo visokių jenerolų ir admirolų iššaukta vien, kad butų proga prisikimšti kišenius iždo pinigais. Apie kareivius, kurie žuvo, apie geriausias tautos pajiegas nieks nesirupino. Jie žuvo, nežinodami, keno naudai žuva.

Pereitą sanvaitę Maskvoj likosi nužudytos penkios ypatos, o jų skaitliuje ir nežinomos pravardė moteris, kuri metė bombą į jenerał - gubernatorių Genschellmaną. Kariškiejie teismai darbuojasi ir toliau, ir tai ne vien Maskvoj. Pereitos subatos dieną Jekaterinoslaviuj likosi pakarti septyni vyriškiai. Sebastopoliuj, už pasipriešinimus, keturi kareiviai Brasto regimento pasmerkti mirtim, Smolenske kariškasis teismas pasmerkė mirtim 2 ypatas, Maskvoj vieną, po tiek jau Rygoj ir Kostromoj.

Dumos susirinkimuose Stolypin vis aiškiau išsitaria, jog visą vidurinę politiką teip vadinamuose pakraščiuose, taigi kraštuose ne maskolių apgyventuose, jis stengiasi pakreipti į laikus Muravjevo Koriko, o jo pagelbininkai jau bando taikyti jo nurodymus ir žinoma, jam delnais ploja didesnė dalis dabartinės dumos atstovų.

Kada dumoj lenkų rato vadovas Dmowski skundėsi ant persekiojimo lenkų paskutinuiose laikuose, Stolypin jam atkirto, jog lenkai, besipriešindami maskoliškai kalbai mokyklose, ne pritardami maskoliškosios valdžios siekiams, pats tuos persekiojimus užsitraukia. Palengvinimų gi gali laukti vien tąsyk, kada pradės žiurėti maskoliškosios valdžios akimis. Dar antroje dumoj jis ne butų išdrysęs nieko panašaus ištartį dabar kalba vis atviriau ir iš jo kalbos galima manyti, kad jis pasistengs sugrąžinti teip biurokratams gerus Muravjevo laikus, kada prieš jų sauvalią nieks lupų atverti negalėjo.

Prisakymu Lenkijos jenerał gubernatoriaus, jenerolo Skallono, likosi panaikinta Lenkiška rengimo mokyklų organizacija. Uždarė 1600 lenkiškų, jos parengtų, mokyklų. Norėta konfiskuoti ir organizacijos turtai, bet pinigus pasisekė perkelti į užrubežius, kur jų caro valdžia pasiekti negal; o pinigų tų buvo apie pusė milijono rublių.

PRUSAI.

Prusuose ekonomiškiejie prietikiai eina niekyn, kadangi nėra kur parduoti išdirbinių: Amerikon antai šįmet daug mažiau atgabenta vokiškų išdirbinių negu kitais metais. Fabrikai mažina darbus ir darbininkai neturi tokių uždarbių kaip kitais metais. Tuom tarpu, dėl didelių muitų ant valgio produktų, jie Vokietijoj labai pabrango, darbininkai valgo vis blogiau, o tas atsiliepia ant sveikatos ypač priaugančios gentkartės.

Vokietijoj vaikai negali uždarbiauti, nes priverstinai turi lankyti mokyklas. Už nelankymą mokyklų tėvai turi bausmes mokėti. Dabar vienok, sustojus darbams, antai Berlyne patėmijo, jog daug vaikų ateina mokyklon visai nevalgę, arba permažai pavalgę. Specijališka komisija vieną dieną atlankė 245 Berlyno pradines mokyklas ir persitikrino, jog jose buvo 11117 vaikų, atėjusių mokyklon be pusryčių.

Tuom tarpu Prusų valdžia, vietoj rupintiesi pagerinimu žmonių buvio, reikalauja kelių šimtų milijonų savo fantastiškiems užsimanymams — išpirkimui žemės nuo lenkų, kurie juk iždan moka tokius jau mokesčius kaip ir vokiečiai. Tokiais savo reikalavimais valdžia demoralizuoja, puldo doriškai visą tautą.

Ir Prusų lietuviai bruzda, bet bruzda saviškai. Dabar jie renka parašus "maldos gromatai", kurią ketina siųsti "numylėtam kaizeriui ir melsti jo, kad nepersekiotų lietuvių. Iki šiol Prusų lietuviai kitokio budo kovoti už savo tiesas ne išrado: jie siuntė deputacijas ir "maldos laiškus" pas ciecorių, o valdžia, už nuolankumą dėkavodama, vis siaurino lietuvių tautiškas ir pilietiškas tiesas.

ŠIAURINĖ AFRIKA.

Šiaurinėj Afrikoj prancuzai apsiautė savo kareiviais pasislėpusius kalnuose Benis arabų giminės kareivius, kurie iš Morokko kelis kartus įsiveržė į prigulinti prancuzams Algierą, ten plėšė ir degino kaimus prancuziškų ukėsų.

Morokkoj dar nė vienas sultanas negali pasigirti, jog paėmė viršų ant savo priešo. Mušiai terp besivaržančių sostą brolių nuolatai atsitinka, bet pralietas jų pasekėjų kraujas nė vienam dar pergalės ne atgabeno.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

10 lapkričio, apie 4 valandą po pietų, žydų sinagogos kieme prie Vokiškosios gatvės policija suėmė apie 100 žydų, susirinkusių ant mitingo.

Vyriausias Vilniaus apskričio karumenės vadas išleido tokį įsakymą: "25 spalių 109 pestininkų pulko 12 rotos kareivis Charinas, bestovėdamas ant sargybos Kauno kalėjimo kiemę, paėmė laišką, kalinių išmestą iš kalėjimo. Po to prie jo priėjo žemesnysis kalėjimo užveizėtojas Gordonov ir pasiulė 2 rubliu, kad atiduotų jam tą laišką. Charinas nuvarė Gordonovą ir pašaukė savo vyresnįjį. Tuomet Gordonov nuėjo pas sargybos viršininką efreitorių Veriskuną ir siulė jam net 200 rublių už laišką. Bet šis neapsiėmė ir atidavė laišką kalinio viršininko padėjėjui. Pasirodė, kad laiškas svarbaus kaltininko, kuriame aprašytas plianas pabėgimo iš kalėjimo. Ačiu jums ištikimiejie ir tikriejie kareiviai". Įsakyme paliepta duoti efreiteriui Veriskunui 15 rub., o kareiviui Charinui 10 rub., ir duoti jiems ordeną šv. Onos.

Kadangi atsitinka, kad į aukštesnias mokyklas įstoja mokiniai su padirbtais gimnazijos liudyjimais, vietinės gimnazijos gauna užklausimus iš universitetų apie teisingumą liudyjimą.

Vilniaus gyventojai taip skiriasi sulyg luomų; bajorų — vyrų 10,067, moterų 11,547, katalikų dvasiškųjų — vyrų 158, moterų 10; pravoslavų — vyrų 1; žydų— vyrų 32, moterų 46; karaimų — vyrų 3, moterų 3; mahometų — vyrų 2, moterų 7; miestelėnų — vyrų 12,981, moterų 15,490; kareiviškosios luomos — vyrų 2,429, moterų 621; užsienių pavaldinių — vyrų 471, moterų 501; nežinomų — vyrų 19,15, moterų 15,11.

Lietuvos ir Baltgudijos lenkai įkurė dar vieną politiską organizaciją, vardu "šalies darbo lenkų sąjunga". Jos programas tokis: 1) kaipo lenkai neatskiriamai surišti su visa lenkų tauta, visur gins ir rems lenkų tautos reikalus; 2) męs lenkai, nuo amžių apsigyvenę Lietuvoj ir Baltgudijoj, skaitome savę lygiais kitiems gyventojams ir laikome pilietiška pareiga kelti kulturiškai ir ekonomiškai tautas musų šalyj gyvenančias; 3) reikalauti lygių tiesų visiems šio krašto gyventojams be skyriaus tautos, kalbos ir tikėjimo ir tt. Tarp kito ko, žada reikalauti įsteigimo Vilniuj Universiteto su katedromis lietuvių ir lenkų istorijos ir literaturos tose kalbose išguldomos, o taip-pat augštesnės agronomiškai-techniškos mokyklos. Žemės klausime jie nemato reikalo jokio priverstino žemės išpirkimo, nes pas mus dvarų ir taip daug parduoda, o beto dar daug teks sodiečiams likviduojant servitutus ir paverčiant į dirbamus laukus didelius esančius čion valdžios miškų plotus.

(Iš 'V.Ž.')

General-gubernatorius pasmerktiems Minske miriop Žukovui ir Rudakovskiui pakeitė mirties bausmę katorga ligi gyvos galvos.

1906 metais Vilniuje buvo 158 šventyklos ir maldų namai, kurių — 135 muriniai, 23 mediniai. Katalikų bažnyčių — 24 mur. ir 1 med., stačiatikių cerkvių — 30 mur. ir 1 med., žydų sinagogų — 77 mur. ir 20 med., ev.-liuteronų— 2 mur., ev.-reformatų — 1 mur., mahometonų mečetė viena medinė.

(Iš 'V.Ž.')

1906 metais Vilniaus gubernijoj buvo 1,002 šventyklos ir maldos namai, kurių 461 mur. ir 541 medin. Katalikų bažnyčių buvo — 170 mur. ir 150 med., cerkvių — 165 mur. ir 128 med., sinagogų — 122 mur. ir 234 med., sentikių maldos namai — 2 med., ir 1 mur., ev.-liuteronų — 1 mur, ir 1 med., ev.-reformatų — 1 mur., karaimų — 1 med., mahometonų — 5 med. mečetės.

(Iš 'V.Ž.')

Lapkričio 1 d., išėjus kaliniams į pirtį, vienas jų, Januškevičia, pasiliko kameroj ir keliatą sykių durė į save su peiliu. Atbėgo feldšeris, aprišo žaizdas. Kalinys, matomai, buvo pamišęs, nes ėmė draskyties, numetė drabužius, nuplėšė raiščius, nebenorėjo valgyti, slėpiasi kartais po lova. Kalėjimo vyriausybė nėkviečia gydytojo, nors kiti kaliniai to reikalavo, kuriems sunku gyventi su bepročiais. Vyresnysis sargas Sosnovski ant to atsako, kad jisai apsimeta. O ligonį laiko pririšę prie lovos tarp kitų sveikesnių, pusnuogių. Taigi ligonius laiko terp sveikųjų, kad ir tie susirgtų.

(Iš "Ž.")

Pasmerktuosius nužudymui nudeda kalėjime ant kiemo, už pirties. Kiti kaliniai žino tai, mato, kaip jų vieną-kitą kaimyną veda ant pakorimo ir baisiai kankinas. Todėl kai-kurie kaliniai, ypač moterįs, padavė gubernatoriui prašymus, kad jisai sujieškotų kitą vietą žmonėms nudėti. Spalių 13 d. atvyko jisai į kalėjimą ir kalbėjosi su kaikuriomis kalinėmis. Jisai aiškino, jog tat galįs daryti, nes įstatymai leidžia, jog geresnės vietos jisai nesurasiąs, jog karia ne gimines, ne pažįstamus, o vis svetimus kaliniams žmones. Vienok tai nenuramino kalinių, ir gubernatorius žadėjo pasirupinti gauti kitą vietą žmonėms karti ir žudyti.

(Iš 'Ž.')

Igumeno paviete, Minsko gub. kažinkoks Bazilčiukas buvo užmušęs kunigą Vaitiekuną (lietuvį). Karo teismas pasmerkė jį užtai pakarti; tas nusprendimas šiomis dienomis patvirtintas.

("V.").

Gruodžio 17 d. 1905 m. Rukainių (Vilniaus p.) žmonės buvo sumanę atsiimti bažnyčią, kuri seniau buvo paversta į cerkvę. 300 žmonių atėjo pas šventiką ir pasiėmė raktus. Šventikas ant cerkvės durų uždėjo cerkvės antspaudą. Tada valstiečiai katalikai pridėjo antrą — valsčiaus antspaudą, idant šventikas nebejeitų. Už tą "tikėjimo neapykantos parodymą" teismas nubaudė Tamošauskienę 3 mėnesiais kalėjimo, Baklaujų ir Stankevičių 2 mėn., Čepeliauskį ir Deinaravičių vienu mėn. Kitus išteisino.

("V.").

IŠ SUMELIŠKĖS,
Trakų pav.

Šįmet Trakuose susitvėrė kuopelė "tikrųjų rusų". Girdime, jog jie Trakų paviete jau darbuojasi. Po Sumeliškių valsčių važinėjasi ir valstiečiams įkalbinėja kaimuose steigti rusų mokyklas. Kitur kažkas Trakų lietuviams įkalbinėja mokyties ne lietuviškai, ne lenkiškai, bet baltgudiškai.

Sumeliškių valsčius susideda iš dviejų parapijų: Sumeliškių ir Kietaviškių. Sumeliškių parapijos žmonės kalba lietuviškai, baltgudiškai ir tik keli, nors nemoka, kalba lenkiškai. Sumeliškių bažnyčioje pamaldos esti lietuviškai ir lenkiškai. Lietuviškai labai gražiai gieda. Lenkiško pamokslo visi klauso, o per lietuvišką daugelis išeina. Žmonės čia labai tamsųs, nieko neskaito ir nežino; degtinę labai mėgia. Berniokai labai mėgia gerti naktimis, valkiotis po sodžius po vakaruškas.

Kietaviškių bažnyčioje pamaldos taip-pat esti dviem kalbom, nors čia lenkiškai tarp savęs bekalba malunininkas ir monopolininkas, o daugiaus niekas. Ant bažnyčios vėliavų padėti vieni lenkiški parašai. Čia kiekvieną šventę galima matyti muštynės, nes žmonės čia neturtingi ir tamsųs. Skaityti kietaviškiai kaip kad ir nieko neskaito, o laikraščių dauguma net bijo. Prisiėjus rašyti laiškas, reikia bėgti 5 ar 6 verstai į tą, kas moka. Kietaviškių mokykla rusiška.

Baisiausį tamsybė — tai vaisius pagirtosios lenkų kulturos, t. y. lenkinimo lietuvių per bažnyčią.

Kada čia susipras ir nubus??

P. Tenbuvis.

(Iš "V.")

IŠ SENAPILĖS,
Suvalkų gub.

Šįmet rekrutų ėmimas Senapilės paviete perėjo ramiai. Jokios agitacijos nė tam tikrų lapelių dėl jų nebuvo. Vyrų stojo labai mažai, pertai tapo ir menkos sveikatos priimti, kad tik skaičių pririnkti. Priėmė ir duoda prie kepurės ženkliuką kareiviską, kad nesusimaišytų su prastais žmonėmis, ko pirmiaus nebūdavo. Tapo paskirti daugiausia į Mandžiuriją, papildyt atsarginių vietas.

Tekšys.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SINTANTŲ,
Naumiesčio pav.

Sudegus Sintautuose bažnyčiai, 3 kartus buvo sušaukti valstiečiai sueigon dėlei statymo naujos bažnyčios į vietą sudegusios, bet visus 3 kartus, nieko nesutarę, išsiskirstė. Dabar per sueigą spalių 19 d. nutarė statyti bažnyčią murinę vertės iki 50 tukstančių rub. ir pašiopą iš medžių atlikimui pamaldų laike statymo bažnyčios, kuri kąštuos 13 šimtų rub. Čia gyventojai jau pradeda šviestis, laikraščus skaito, daugiausiai prasiplatinęs "Šaltinis", kurio pareina 60 egzempliorių, "Vilniaus Žinių" — 12, "L. Ukininko" — 5, "Vilties" — 2, "Žarijos" — 4, "Saulės" iš Amerikos — 3 ir "Nedėldienio Skaitymo" — 2. Ukininkai gyvena turtingai, bet kaip ir kitur Lietuvoj, teip ir čia prasiplatinusi girtuoklybė; yra čia 3 alinės, traktiernė ir monopolis ir visi gerai užsilaiko. Laikas sintautiečiams susiprasti ir paliauti girtuokliavus.

Sintautuose vietinių kunigų rupesčiu yra susitvėrusi draugija, įtaisyta knygynas su skaitykla, kuriam tikslui šiomis dienomis gauta leidimas nuo gubernatoriaus.

Baltraus sunus.

(Iš "V. Ž.")

IŠ MARIJAMPOLĖS.

Marijampolės vyrų gimnazijoje šiais 1907/8 mokslo metais išviso mokinių yra 341. Tame skaičiuje lietuvių yra 148, žydų 56, lenkų 64, rusų 40 ir vokiečių 33. Lietuvių kalbą išguldo u. P. Kriaučiunas; turi 10 lekcijų per sąvaitę, butent, priešklesyje 2, visose gi kitose klesose po vieną. Lietuvių kalbos mokymos yra dalykas nepriverstinas, bet jau sykį, tėvams leidžiant, užsirasiusiejie butinai privalo tais metais mokyties. Šiemet ant lietuvių kalbos yra užsirašiusių mokinių: priešklesyje 18, I—16, II—17, III—22, IV—22, V—13, VI—12, VII—16, VII—6: iš viso 142. Kaip matoma, beveik visi mokiniai lietuviai mokosi savo kalbos, išskiriant kelis užaušėlius arba sulenkėjusius, iš kurių menka lietuvybei viltis. —

(Iš "V.")

IŠ PAEŽERIŲ,
Vilkaviškio pav.

Kaip visur, taip ir pas mus nauji valdžios įstatymai palytėjo valsčiaus taupomąją kasą. Nors tas įstatymas ištikrųjų yra praktiškesnis (geresnis), bet kaip abelnai, žmonės šiandien valdžiai netiki, taip ir šį įstatymą palaikė už blogą. Taigi kovo 12 d. 1907m. per valsčiaus sueigą valstiečiai įrašė į nutarimų knygas, kad jie patįs nori savo kasą valdyti ir prašė valdžios į jų reikalus nesikišti. Po tuo nutarimu visi buvusiejie sueigoje valstiečiai pasirašė. Tada valdžia įžymesnius sueigos kalbėtojus: M. Matulaitį iš Romeikių ir J. Rimšą iš Margių patraukė Suvalkų apskričio teisman pagal str. 273 puktą 1 Ist. Juos tyrinėjo svarbesniųjų dalykų tirinėtojas. Teismas buvo spalių 31 d. Vilkaviškyje. Iš valdžios pusės buvo 4 liudininkai, iš apkaltintojų — 13. Nė vienas liudininkas neparodė taip, kaip valdžia kaltino. Dagi parodė, kad J. Rimša aiškino žmonėms, jog nauji įstatymai geresni už senuosius. Teismas abudu išteisino. Gynė advokato padėjėjas Ciplijauskas iš Senapilės.

Beje, teismas šiuodu kaltina dar ir už tai, kad jie tuomet pasiuntė Peterburgan lietuviams atstovams peticiją. Jiedu nuo to nesigynė. Taip viskas ir pasibaigė.

Skaptukas.

(Iš "L. U.")

IŠ VILKAVIŠKIO,
Suvalkų gub.

Lapkričio 3 dieną (spalių 21) buvo čionai "Šviesos" skyriaus susirinkimas. Nekuriems nariams reikalaujant, buvo kalbėta apie sumažinimą metinio mokesčio, nes dabartinis mokestis, 3 rb. metams, esąs neturtinglems per didelis, dėlei ko daug ypatų negalį įstoti į draugiją. Susirinkimas nutarė metinį mokestį sutvarkyti taip: darbininkai, bežemiai ir ukininkai, turintiejie nedaugiau, kaip 20 margų žemės, mokės 1 rub. 80 kap. per metus, o visi kiti — 3 rub.

Toliaus buvo pranešta apie nepasisekimą surengti lietuvių teatrą, apie kurį buvo kalbėta per susirinkimą rugsėjo 1 d. (19 rugpiučio). Tokio nepasisekimo priežastis — stoka ypatų, norinčių dalyvauti lošime. "Šviesos" draugija buvo sumanius įrengti teatrą neturtingųjų mokinių vietinės gimnazijos naudai. Tikslas, rodosi, labai gražus, kuriam tik reikėtų prijausti. Bet atsitiko kitaip; nekurios ypatos atsisakė nuo lošimo vien tik dėlei to, kad bijojo.... "Žiburio" boikoto.

Susirinkimo gale, narys J. Švedas perskaitė referatą apie savitarpinės pagalbos draugijas; šitame susirinkime buvo perskaityta tik pirma referato dalis, kurioje buvo kalbama apie savitarpinę pagelbą ir jos naudingumą Belgijoje ir kitose užsienio valstijose. Ateinančiame susirinkime bus perskaityta antra dalis, kurioje bus nurodyta savitarpinės pagelbos draugijos, veikiančios Rusijoje ir musų krašte.

Sekantis susirinkimas bus gruodžio 22 d. (9), kuriame bus apkalbama, kokios naujos knygos reikia išrašyti į draugijos knygyną. Yra labai pageidaujama, kad nariai, kurie neužsimokėjo metinio mokesčio, per tą susirinkimą atsilygintų.

J. K.

IŠ LANKELIŠKIŲ,
Vilkaviškio pav., Suvalkų gub.

Leidžiant gubernatoriui, nuo lapkričio 17 d. (n. st.) "Šviesos" draugijos, Lankeliškių skyriaus, tapo atidengta viešai skaitykla-knygynas. Skaitykla-knygynu naudojasi visi veltui; bet priimamos taipogi ir aukos. Knygyne yra netoli 200 įvairių knygų 87 tomuose. Teiposgi dar yra apie pora dešimčių neapdarytų knygų. Ypač daug yra gerų knygų moksliškam skyriuj ir politiškai-ekonomiškai-socijologiškam; yra teiposgi geresniųjų rašytojų ir apsakymėliai (beletristika).

Pastaruoju laiku buvo pasklidusios tarp žmonių kalbos, kad "Šviesos" knygyną uždengė.

Aš laikau sau už pareigą pranešti, kad to nebuvo, o tik spalių 20 d. komitetas laikinai buvo uždengęs (sulyg Varšavos generał gub. įsakymo), kol neišgautas nuo gubernatoriaus leidimas.

A. Rimka.

IŠ LUKŠIŲ,
Naumiesčio pav.

Rugsėjo 15 dieną liko įsteigtas Lukšių "Šviesos" draugijos skyrius. Į pirmąjį draugijos susirinkimą, apart įsteigėjų: A. Bacevyčiaus, J. Pavalkiaus ir J. Patašiaus, pribuvo 10 ypatų, kurių 9 įsirašė į draugijos narius. Nutarta įsteigti draugijos knygyną, kuriam vietą apsėmė duoti narys M. Merčaitis. Į skyriaus komitetą tapo išrinkti: pirmininku A. Bacevyčia, sekretorium I. Pavalkius, kasierium J. Stanaitis, knygininku J. Patašius ir trįs komiteto nariai: J. Judickis, J. Jurkšaitis ir J. Dovydaitis.

Skyriaus komitetas per savo susirinkimą, spalių 20 d., tarp kitko nutarė tarpininkauti žmonėms norintiems išsirašyti kokį-nors lietuvių laikraštį. Ta tarpininkystė bus tame, jog ypata, nenorinti pati žygiuotis į pačtą, gali pinigus už laikraštį įduoti katram nors-nariui L. Š. komiteto (jųjų pavardes augščiau surašytos), o jie jau, per komiteto pirmininką A. Bacevyčią, gale mėnesio, ar kada reikės, priduos juos pačton Šakiuose. Ypatos, kurios užsisakys laikraštį pusei ar bertainiui metų, už nusiuntimą mokės tik 8 kp., jeigu jų pinigai bus siunčiami į redakciją drauge su kitų pinigais.

Antras draugijos visuotinas susirinkimas buvo lapkričio 10 dieną. Tuo laiku prie draugijos prisirašė 11 naujų narių. Į susirinkimą pribuvo 13 (iš 23). Žymiausią vietą per tą susirinkimą užėmė pasikalbėjime apie "Žagrės" sindikatą ir apie įvykusią tarp "Šviesos"

ir "Žiburio" vienybę komercijos dalykuose. Lukšių "Šviesa", kiek įmanydama, rems sindikatą. Kitą visuotiną draugijos susirinkimą padarysime, kaip tik apturėsime platesnes žinias apie "Žagrę".

Lukšių "Šviesos" pirmininkas,
A. Bacevyčia.

(Iš "L. U.")

IŠ PANEVĖŽIO,
Kauno gub.

Lenkų kalbos mokytojui panevėžiečiai surinkę 786 rub. 98 kap. Už knygas išmokėję 25 r. 19kap., mokytojui 300, lieką 461 r. 79 kp. Lietuvių kalbos mokytojui (p. Jonui Jablonskiui) užmokėję 174 rb. 10 kap., beturį 68 rub.

O Vilniaus komitetas kiek surinko, kiek išmokėjo ir kiek turi? Nieko nežinome. Gal per daug turi, kad nebesišaukia visuomenės.

("V.").

IŠ VABALNINKO,
Panevėžio pavieto.

26 d., lapkričio Panevėžyje, Vilniaus teismo rumai nagrinės bylą Vabalninko "buntaučikų": p. p. Žitkevičiaus, Sruogos, Vosylių, Vaitiekuno ir kitų. Liudininkais prieš juos stos visa pavieto policija ir.... kai-kurie kaimynai lietuviai: Petrikėnas, Vabalninkų šunadvokatis, pavarytas iš policijos, ir du ukininku. Įdomu bus išgirsti, ką tie liudininkai pasakys teisme: pas tirinėtoją neturėjo liežuvių. Visa "buntaučikų" kaltė tame, kad jie 1905 metais dalyvavo valsčiaus susirinkime, kuris drįso išsirinkti valsčiaus ponus (viršaitį ir raštininką) ne tokius, kokie valdžiai tinka. Liudininkai (policija) kaltina kai-kuriuos apskųstus, kad jie apšaukę save Lietuvos karaliais. Ar girdėjo kas tokį juoką?

S. V.

Toks-pat šįmet čia ruduo gražus, kaip ir kitur, taip-pat čia vaikai mokyties dar neina į mokyklą kaip ir kitur, nors jų čia į mokyklą užsirašė jau 192 (mergaičių 78. Pernai mokykloje buvo 30 berniukų ant popierio, mergaičių re buvo nei vienos. Mat, mokytojas-lietuvis jau atsikraustė). Vaikai neina į mokyklą dėlto, kad mokyklą dabar tepradėjo taisyti ir dar nepabaigė; čia taip kaip ir kitur dar nėr knygų vaikams netik lietuviškų, bet ir rusiškų (Buvusis mokytojas išaikvojo rusiškų knygų už 96 rubl. 97 kap.). Taip čia, kaip ir visur pas mus, žmonelės mėgsta, suvažiavę ant turgaus, smuklėse pasėdėti, išsigerti ir už savo pinigus nusipirkti sau gėdą. Nors tai ir kitur atsitinka, kas pas mus, bet meldžiu paklausyti, kuo čia mųsų žmonės pavirto. Antradienį (utarninke), 30 d. spailų,buvo čia turgus. Sėdi smuklėse iš Lebeniškių burlokai, o su jais sėdi Zaprudiškio sodžiaus ukininkas lietuvis-katalikas Boleslovas Vaitiekunas. Sėdi, žinoma, ne prie tuščio. Burliokai, kaipo "tikri tėvynės sunųs", sako žmonėms pamokslą: "Kaip vienas Dievas danguje buvo ir bus, taip vienas caras ant žemės buvo ir bus." Reikia gi nelaimės: viens žmogelis 60 metų amžiaus, Lekerauckas, iš toliaus atvažiavęs, užėjęs užkąsti, atsiliepė: "Kad Dievas buvo ir bus, tas teisybė, bet kad caras vienas buvo ir bus, tas yra neteisybė: pas mus yra caras vienas, Japonijoje kitas, Austrijoje, Prusuose ir yra carai; viens caras nunirs, tai kitas jo vietoje palieka". Užsidegė parakas: burliokai apsupo Lekeraucką. "Kas tu per vienas, kad prieš carą eini?" Vaitiekunas tuoj atvedė strażninką: "raštavok buntaučiką"! Strażninkas (rusas) sako: "čia nėr už ką raštavoti žmogaus". Vaitiekunas atsivedė uriadninką: "raštavok"! sako. Bet ir tas suimti.... nenori. Tada Vaitiekunas suriko: "aš jus pamokysiu! Tuoj lekiu pas sprauninką!" Nėr ko daryti! reikia suimti! Suėmė. Strażninkai keikia, sako: "už kokio rupužės reiks į Panevėžį valkioties". Žydai už galvos imasi. Sako, kaip taip galima, kad žmogus žmogų taip ėstų!

Pijokas.

(Iš "V.")

IŠ KREKENAVO,
Panevėžio pav.

Tyzeniauz, kitą kartą gyvenęs Bytauto dvare, apsigyveno Šambelionių sodžiuje. Pavasarį gavo proto pamišimą. Pati, palikusi sergantį vyrą prie apisenės ir šlubos mergaitės, išėjo į Krekenavą. Pamišėlio paimta kirvis, sužnekinta prižiurėtojos galva taip, kad veido nei žymės nebėra. Paskui sau galvon įsikirsta, bet nelabai; tada pasiimta peilis ir viduriai sau išleista. Abudu nelaimingu palaidojo.

Jadvyga Mykolajunienė.

(Iš "V.")

IŠ GRUZDŽIŲ,
Kauno gub.

Nežinau, ar yra kur taip tamsus valstiečiai kaip Gruzdžiuose, ką parodo sekantis jų pasielgimas. Už versto nuo Gruzdžių miestelio yra p. Nariškino dvaras; ten jau keletas metų gyvuoja draugijos įkurtas bankas. Iš pradžių banko pirmininku buvo išrinktas dvarponis Garliauckas, jo pagelbininku — vietinis klebonas. Neužilgo pasirodė, kad p. Garliauckas išaikvojo 7 tukstančius rublių banko pinigų. Banko vedėjai liko prašalinti. Garliauckas prižadėjo sugrażinti išaikvotuosius pinigus ir teisingai po truputį vis grąžino; beveik visus pinigus sugrąžino, tik liko neatiduota 160 rub. Buvusiųjų vedėjų vieton liko išrinkti kun. kamendorius Skorupskis (pirmininkas) ir daktaras Kvedaras (pagelbininkas), kurie labai sąžiniškai darbavosi, sutvarkė banką ir rodos viskas gerai ėjo. Praslinko po to 6—7 mėnesiai. Buvo sušaukta draugijos sąnarių susirinkimas. Šitame tai susirinkime ir pasirodė valstiečių tamsumas ir dalykų nesupratimas. Susirinkiman atėjo keletas gerai įkaušusių ukininkų ir pradėjo įkalbinėti kitiems, kad susirinkimas dovanotų Garliauckui neįmokėtuosius 160 rub. ir vėl rinktų jį pirmininko pagelbininku. Garliauckui dovanojo 160 rub. ir dar išrinko jį pirmininko pagelbininku. Ar gi tai ne kvailystė!

Ten buvęs.

(Iš "V. Ž.")

IŠ VILKIJOS
Kauno gub.

Spalių 26 d. griuvo naujai statomos bažnyčios skiautai (lubos); bažnyčią stato meisteris Landovskis (latvis). Griuvimas buvo toks smarkus, kad ir už 5 verstų žmonės girdėjo tą trenksmą. 3 darbininkai latviai liko baisiai sužeisti ir tuoj išgabenti Kaunan ligonbutin, bet vargu begu jie pagis. O su tuo griuvimu, musų svajojimas įeiti šįmet į naują bažnyčią išnyko kaip dumai. Ir vėl prisieina mums laukti 1 arba 2 metus be bažnyčios.

Parapijonas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ RASEINIŲ,

Per sukilimo metą žmonės beveik visur buvo nutarę netaisyti kelių, kadangi jais naudojasi ir ponai ir činauninkai ir visi kiti didžiunai. Iki šiam laikui jie taip ir darė. Tas pats buvo ir apie Raseinius, kur irgi per dvejetą metų niekas netaisė kelių. Bet valdžia apie tai dabar vėl priminė žmonėms. Tik priminė ne žodžiais, bet bausmėmis. Kaip žmonės pasakoja, Raseinių valsčius turėsiąs užmokėti apie 8000 rublių bausmės. Uriadninkas jau jodinėja tuos bausmepinigius rinkti. Žmonės nenori mokėti, sakydami, skųsies gubernatoriui, kad juos neteisingai nugaudę. Uriadninkas gi sako: pirmiaus "užmokėkite, o paskui skųskitės".

Kiti vėl sako, kad negalėsią net mokesčių užmokėti, nes ir duonos nėra. O činauninkai jiems atsako: "tai nieko, Raseiniuose daug turime strażninkų.... Jie ras.... Ne ponai esate.... Galėsite ir be priegalvių (paduškų) apsieiti....'

Vargovaikas.

(Iš "L. U".)

Spalių 10 d. valsčiaus sueiga tarėsi apie mokyklos statymą. Valdžia duoda mokyklai visą medegą ir daržą. Valstiečiams reikia tą medegą tik suvežti. Vidukliškiai, kurie irgi stato sau mokyklą, išpradžios nenorėjo prie Raseinių mokyklos statymo prisidėti, nes jie ir su savo mokykla turėsę daug rupesčių. Bet pagalios jie sutiko prisidėti prie bendros viso valsčiaus mokyklos įtaisymo.

K. R.

(Iš "L. U.")

IŠ UKMERGĖS.

Kalėjime dabar yra šie politikos kaliniai: 1) Antrosios dumos atstovas Povilas Kumelis, 26 m., Utėnos valsčiaus. Kaltinamas pagal 129 str. Suimtas rugsėjo 11 d. 2) Politehnikos studentas Jonas Laskauskas 25 m. Anykščių valsč. 3) Petras Degulis 34 m., vedęs: Utenos valsč. Kaltinamas pagal 102 ir 129 str. Suimtas vasario mėn. 1906 m. 4) Jonas Šaučunas 36 m., vedęs. Judroniškio valsč. Kaltinamas buk tai kurstęs monopolį daužyti. Suimtas balandžio 14 d. 1907m. 5) Petras Gasparavičius 24 m. iš Viešintų. Kaltinamas už monopolį. Suimtas kovo 7 d. 1906 m. 6) Ignotas Garenavičius 31 m. Alatų valsčiaus. Kaltinamas už monopolį. Suimtas vasario 7 d. 1906m. 7) Baltrus Gedzevičius 27 m. Kovarsko valsč. Kaltinamas buk tai už muštynes. 8) Justinas Straižys 32 m., vedęs. Utėnos valsč. Kaltinamas pagal 102 str. Suimtas rugpinčio 5 d. 1907 m. 9) Ignotas Marys 21 m. Judroniškio valsč. Kaltinamas už suimtųjų (areštantų) atėmimą. Suimtas gegužio 10 dieną 1907 m.

Kalinys.

(Iš "L. U".)

IŠ ANYKŠČIŲ,
Ukmergės pavieto.

Anykščiai taip užgulti juodašimčių, kad baisu kaip kada net ir pro šalį praeiti. Tie juodašimčiai — tai vietiniai sargybiniai, kurių Anykščiuose yra į 20. Bedarydami kaimuose kratas, jie paskui girtuokliauja. Vietinis uriadninkas — baisiai biaurus žmogus. Žmonės neatsimena, kad butų kada buvęs Anykščiuose biauresnis už jį. Lietuviškai jis nemoka nė žodžio, o gal buti nenori parodyti, kad moka, nes tada butų sunkiau šnipinėti. Tankiai, sutikęs mugėje kokį žmogų, jis tuoj užsipuola, kodėl šis nekalbąs rusiškai. Su juo visados reikia šnekėti vientik rusiškai, nes jis "ėsąs ponas". Vienok ir musų žmonės moka jam protingai atsakyti: "Kad ponas", sako jie, "nemoki lietuviškai, tai gali važiuoti Gudijon". Žinoma, "ponas" pyksta ir gazdina žmones suėmimu.

A. Žansparnis.

(Iš "L. U".)

IŠ UTĖNŲ,
Ukmergės pav.

Skursta musų poneliai su savo žeme. Duokim, kad ir Maželiškių p. Vsevolodas Veriovkin, Kauno gubernatoriaus brolis, kurs turi apžiojęs 40 su viršum valakų žemės ir puikiausio miško. Švilpavo sau po dvarelį ir prašvilpė aibę pinigų. Tik vien skolų Vilniaus bankui priskaitoma nemažiaus 20 tukstančių. Gal į darbininkų skilvius vis tai sukišta? Tarytum, kad ne visai teisybė. Nemažiau jie čionai skriaudžiami, kaip apylinkės dvaruose. Per visą savo amžių nemato jie šviesesnės kada-nors dienelės. Kas-ne-kas, o darbininkai — tai tik menkus trupinėlius turi gaudyti ir už tai dar laižyti nutukusiąs pono rankas. Gal tai tuos pinigus ukio pagerinimui sunaudojo? Nematyti ir to. Kad jis butų geras ukininkas, tai neaikvotų taip miško — to gero ukininko brangumyno, ir nekirstų jo vienu metu. O dabar.... jis pasistatė lentpjuvę, išgriovė, kaip viesula, girias ir išvežė jas geležinkeliu iš mųsų krašto. Nei miško sėjęs, nei piršto prie jo auginimo ne pridėjęs, susikrovė skambučius kišenėn ir.... buk sveikas!....ant pokylių išvažiuoja. O kad tau, žmogeli, priseina šu vaikučiais žiemos laike, kokin kampan nulindus virpėti nuo šalčio, neturint ir už didžius pinigus menko šakalėlio pasikurenimui nusipirkti, tai garbink tą šventąjį dabartinį surėdymą, kurs atidavė ponams — valdonams visas svieto gerybes, o darbininkams-beturčiams nulėmė dirbti ir vargti tųjų nenaudėlių naudai. Bet p. V. Veriovkin pasmaguravo, kruvino prakaito darbininkų ir beturčių beragaudamas. Atsiuntė jis matininką (kamarninką) nuoskinas žmonėms išparduoti. "Gešeftas" ponui puikiai klojosi, nes pardavinėjo pigiai ir lengvomis sąlygomis. Žmonės apspito apie žemę, kaipo musės apie medų. Sugrandę iš kažin kokių galų skatikėlius, jie nešė matininkui, kad ir duonos kąsnio, galbut, rytdienai neturėdami. Šiaudinių Rizgas įdavė 4 šimtus, Dirvoniškių Sadauninkas, per ilgus metus mieste dirbęs, įteikė "ponui kamarninkui" net 500 r. Viso labo susirinko 9 ar 7 tukstančiai. Tik braukšt.... matininkas, visiems papades parodė ir išspruko Amerikon. Žmonės nustebo, o paskum ir susiprotėjo į p. Veriovkino pinkles įkliuvę. Viena, esą kokie tai įstatymai, jog ne-rusams negalima pirkties žemės nuo rusų. Regis, iš šono žiurint, ir ponas V. liktų kaltas (kam pardavė žemę ne—rusams), jei ne tokie valdininkų įstatymai, kurie gina vilkus nuo avių. Kita žemė visa užbankuota, kaip augščiaus matėme, ir šio mėnesio (lapkričio) pabaigoj Vilniaus bankas ketina ant licitacijos jį statyti. Na, kad gudrus, prisikabink prie jo. Bet p. V. geraširdis žmogus. "Citit, vaikeliai, kai išparduos mano dvarą, galbut, ir jums ką-nors paskirsiu". Kadir ponas V. savo didžiausioj nekaltybėj viešai ir keikia tą matininką, kurs Amerikon su pinigais ištruko, bet.... ar ne sąmokslio čionai buta? Kad ką-nors panašaus paprastas žmogus padarytų, žiurėk, jam pajieškotų kur šaltesnės vietos, o ponui už jo didį protą paruoš, be abejonės, šiltesniąją vietelę.

Keleivis.

(Iš "Ž.")

IŠ ALOTŲ VALSČIAUS,
Ukmergės pav.

Musų raštinė jau gal turi tokią laimę, kad niekuomet gerų raštininkų neturi. Dabar raštininkas lietuvis (Samulis) ir jo pagelbininkas Matulionis (prašalintas iš Puponių val. už girtuokliaviną iš vietos raštininko), tappat lietuvis. Bet apsaugok Dieve nuo tokių neva lietuvių! Abudu taip maukia baltakę, kad Alotų raštinė pavirto į tikrą smuklę. Tik pertaisyti iškabą: vietoj "Alotų valsčius", — parašyti: "smuklė". Kada tik įeisi į raštinę, rasi musų ponelius su paraudonavusiomis akutėmis, ir labai sunku koks nors reikalas pas juos atlikti. Kaltinti valstiečius, arba viršaitį už laikymą tokių raštininkų negalima, nes jie nieko negali padaryti. Ir valstiečiai ir viršaitis kelis kartus skundės ant jų žemiečių viršininkui p. Šifrinui, bet nieko negelbėjo. (Reikėtų valstiečiams paduoti skundą gubernatoriui). O kurgi tau ir gelbės! Juk pats žemiečių viršininkas paskyrė jį musų valsčiun, o apie patį viršininką tarp žmonių daugybė kalbų, kuriose jis blogiausiai apkalbamas. Galima butų daug kas surašyti, bet reikėtų visi prirodymai, kaip ant delno turėti, nes kitaip nesmagu nė rašyti.

O. J. M.

(Iš "V. Ž.")

IŠ SVĖDASŲ,
Ukmergės pav.

Atėjo ruduo. Visose mokyklose prasidėjo mokslas ir vaikučiai lanko mokyklas. Tik Svėdasų mokykla tuščia. Priežastis ta, kad žmonės nenori leisti vaikų tokion mokyklon, kur sėdi mokytojas rusas, neveizint į tą, kad antras mokytojas yra lietuvis. Pereitą žiemą, kaip buvo tik vienas mokytojas lietuvis, mokinių buvo daugiaus 100. Bet kaip tik prieš Velykas atvažiavo rusas mokytojas Krupič (iš Krakių, boycotuotas), tuojaus mokykla ištuštėjo. Suprato jau dabar mokytojas rusas, kad čia jam ne vieta, nebepriima Lietuvoje, todėl mano išvažiuoti iš Lietuvos į Maskoliją. Gerai daro. Užteks mums savų — lietuvių. Gerai padarytų rusų-mokytojai, kad išsinešintų iš Lietuvos ir nelauktų kuomet žmonės pradės nebkęsti jų, ir nebeleis vaikų, kur sėdi rusai-mokytojai. Spalių 20 d. iškėlė iš Svėdasų antrą mokytoją-lietuvį, J. Slavinskį, į Kvietkus. Mat sunku jam buvo sugyventi su rusu-mokytoju ir prašė direkcijos, kad iškeltų. Darbštus vyras ir geras mokytojas. Dieve jam padėk ir ten darbuoties tėvynės naudai. Jo vieton paskirtas atvažiavo mokytojas-lietuvis, p. Damulevičia. Kaipo neseniai atvyko, nieko dar apie jį nežinome.

Spalių 27 d., už miestelio rastas pakastas žemėse kudykis. Kaip sužinota, kudykis mergos Bublyčios (Rapackaitės). Ar ji pati, kudykį pagimdžius, nužudė ir pakasė, ar gal, kaip žmonės sako, padėjo tą padaryti jos bendras Papučko, kuris dar ketverge išdrožė į Ameriką, nėra žinios. Daromas tardymas.

O. J. M.

(Iš "V. Ž.")

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Žagarėje gyvena koks tai agentas "Kmits", gabenantis per Prusų sieną keleivius į Ameriką. Prie jo gyvenimo kybo iškaiša: "Agentas Knie, Falk ir Komp. Liepojus". Jau ne vienas keleivis pakliuvo į jo kilpas. Keleiviai ne tik dvigubai užmoka jam už kelią, bet tankiai, einant per sieną, kai-kurie net savo ryšelių netenka.

Be to Kmits nemėgsta grąžinti rankpinigių, kuriuos jam įduoda norintiejie keliauti Amerikon, bet paskui dėlei kokių nors priežasčių negali važiuoti. Todėl, keleiviai, bukit atsargus!

Pakeleivis.

(Iš "L. U.")

IŠ PANEDĖLIO. ....
Zarasų pav.

Netoli nuo Panedėlio yra Siaurikų dvaras, jame gyvena ponas Vingelevičius. Jisai paima jaunas mergaites, o paskui, palaikęs ir išgėdinęs, atleidžia. Paskui paima kitas. Bet paskutinėji iš jų nebenorėjo išeiti, reikalavo, kad jisai išpildytų savo prižadus, nes buvo žadėjęs vesti. Ponas, matydamas, kad geruoju neina, prisakė bernams ją išvaryti. Bet ji grįžo atgal. Ponas pakvietė uriadninką, kad areštuotų kaipo neturinčią pasporto ir pristatytų į jos tėviškę į Ukmergės pav. Bet ji vėl grįždavo. Tai atsikartojo į tris sykius. Trečią sykį, jai nuėjus pas poną, užsidegė pono kłojimas, paskui svirnai ir daržinės. Ponas pasinaudojo taja proga, įdavė ją uriadninkui, kaltinamas ją už pedegimą dvaro trobų. Ši gynės, nieko nežinant. Uriadninkas ją labai smarkiai mušė, liepdamas prisipažinti. Mergaitė, mušama, pakėlė tokį riksmą, kad subėgo miesčiuko gyventojai. Sargybiniai ir spirte spyrė ir pinigus siulijo, kad prisipažintų. Bet ji neprisipažino. Uriadninkas atidavė ją Rokiškio tardytojui. Bet šis nerado kaltybės. Spalių 28 vėl buvo kvotimas, kur ir pats ponas paėmė atgal savo apkaltinimą, ypač kaip ji pareikalavo iš pono užlaikymo.

Tokie atsitikimai galimi dėlto, kad dvaruose darbininkai ir tarnaitės neturi jokio apgynimo. Nėra moterų-inspektorių, jų pačių išrinktų, kurios jų reikalus ant vietos gintų. O antra, jos nežino, kad tėvas turi duoti maistą ir vardą savo vaikui, vistiek ar bus ta jo pati bažnyčioj paimta ar be jos.

Raugalius.

(Iš 'Ž.')

IŠ JUŽINTŲ,
Ežerėnų pav.

Jau buvo rašyta "Žarijos" num. 16 apie dvarponių ir stambesniųjų ukininkų susivažiavimą.

Pirmasai susivažiavimas buvo pas Janopolio Masiulį, o dabartinis nedėlioj, spalių 14 d., pas Tarnavo Vaisaną. Čia irgi buvo kaikurie stambesniejie ukininkai. Ponai prie žmonių labai meilinosi, kad tik daugiau į jų taip vadinamus ukės ratelius rašytųsi. Nuo įsirašiusiųjų ima po 1 r. Kas neturi tuotarpu pinigų, tai tam ponai mielai sutinka palaukti, kad tik tuojaus įsirašytų.

To dar maža. Jie ir daugiau "gero" žmonėms prižada. Tik rašykis....

Taip ponas Vaisan, norėdamas prirašyti vieną ukininką, taip jam pasakojo: "prisirašyk ir duok 1 rublį, tai tuomet nebebučiuosi mums rankų, o kaipo lygus, paduosi mums ranką. Jeigu męs važiuosime į kokį balių, tai ir jųs drauge važiuosite".

Tai žiurėkite, ukininkai, kokias dideles malones jums ponai teikia. Tik rašykitės.... Skubinkitės....

Bežemius, kurie tyčia buvo nuėję prisidėti prie tų "poniškų" ukės ratelių, ponai nepriėmė.

Ponai per šį susivažiavimą nutarė: 1) nepriiminėti be pasporto samdininkų į savo dvarus, 2) kumiečių ir šiaip padienių darbininkų darbas turi buti visur lygiai apmokamas, 3) samdininkų, kurie tarnavo kitame dvare, be to dvaro liudijimų nepriiminėti. Buvo ir daugiau kalbama, o ką nesuspėjo dabar nutarti, tai atidėjo į trečiąjį susivažiavimą.

Žmonės visaip kalba apie tuos ponų ratelius. Vieni sako, kad ponai visaip stengiasi žmones prie savęs pritraukti, kiti gi sako, ponams žmonių daugiau nepasiseks prigauti ir žmonės niekad su jais drauge neis.

Ponai ukininkams pasakoja, kad tie ukės ratelíai reikalingi tam, kad per tuos ratelius butų galima parsisiųzdinti geresnes mašinas, trašas, pagerinti ukės išdirbimą ir tt. O kiti mano, kad ponai tveria tuos ratelius tik tam, kad žmones savo globoje turėti, kad geriau žinoti, kas tarp jų dedasi.

Vilkas į avinėlį niekad nepavirs.

Južintiškis.

(Iš "L. U.")

IŠ JONIŠKIO,

Pas mus atsirado plėšikų gauja. kuri, prisidengusi socijaldemokratų vardu, drasko žmones ir atima pinigus. Buvo užpuolę ant garinio Kagano maluno, apnyko 7—8 ginkluoti vyrai Pašupės kaimo ukininką Grunskį, o 8 lapkr. 4 ginkluoti vyrai naktį apspito Klivį pačiame Joniškyje. Pas Grunskį paėmė 70 r., pas Klivį — 30 rub. Ponai pramanė, o tamsiejie žmonės leidžia toliaus kalbas, kad tai socijalistų darbas, norėdami juos nežeminti.

Darbininkas.

(Iš "Ž.")

IŠ TELŠIŲ.

Užkvietus miesto galvai p. Geldneriui, Telšiškiai nutarė įkurti progimnaziją vyrams Telšiuose. Miestas duoda namą. Iškur imti pinigai? Nutarta kreiptis į visus Telšių pavieto gyventojus, neskiriant tautystės, luomo ir tikybos. Skaitlingiausis luomas yra valstiečiai, taigi daug prigulės nuo to, ar jie prisidės netiktai gerais norais, bet ir pinigais prie progimnazijos užlaikymo. Jei kas abejotų ar yra Telšiuose progimnazija reikalinga, pasakysiu, kad seniau buvo Telšiuose progimnazija; Kalvarijoje, Kretingoje ir Kražiuose po pilną gimnaziją ir visur buvo mokinių pilnai; dar ir dabar buvo lig paskutinio laiko visose artimosiose gimnazijose, kaip Šiauliuose, Kaune, Mintaujoje, Liepojuje netiktai pilna jaunuomenės, bet ir daugybė taip vadinamų švedų, t. y. mokinių, norinčių namuose mokytis ir atsiradus vietai, į kurią nors kliasą pastoti; taigi apie mokyklos nereikalingumą galėtų tiktai tas kalbėti kam nereikia gydytojo, aptiekoriaus, kunigo ir kitų mokytų žmonių, o tokių musų krašte žmonių nėra.

Neteisybė, kad biedni esame: pinigų, kur reikia, yra. Iš kur gyvena visokie amatininkai, jei ne iš musų rankų, ir ant galo iš kur surenka milijonus rublių monopolius r alinės? Visi geri žmonės, kam rupi apšvietimas, krašto ateitis, vargstančios jaunuomenės gerovė, turi prisidėti žodžiu, darbu ir pinigais prie įvykdinimo naujo sumanymo. Jei valstiečiai neduos pašalpos progimnazijai, tada visas mokesnių sunkumas kris ant musų vaikų, mokesnis turės buti pakeltas, kaip tai Ukmergėje yra, ligi 100 rublių metams, o tas yra badą, šaltį ir visokį vargą kentančiam mokslaeiviui nepakeliama našta. Dėl didelio mokesnio, ne vienas gabus vaikinas pasilieks be apšvietimo, ne vienas talentas sudžius, kaip sėkla ant akmens išdygusi, ne vienas ir besimokydamas padės savo gyvybę pirm laiko.

M. Veitas.

IŠ MOSĖDŽIO.
Telšių pavieto.

Šią vasarą Mosėdžio skyriaus (obščestvos) seniunas (starasta), surinkęs iš valstiečių valdžios iždui pinigus, tukstantį su viršum rublių, išbėgo į Ameriką. Valstiečiai, pajutę dar gerai prieš išbėgant jam į Ameriką, jo tokią mislį, padavė Skuodo tardytojui (sliedavateliui) prašymą, kad jį suareštuotų, nes turėjo tikrą žinią, kad suareštavus seniuną, gentįs sugrąžins surinktus iš valstiečių pinigus; bet tardytojas jų to prašymo neklausė. Davė jie jam antrą, po tam ir trečią; ant galo padavė skudą ant jo prokurorui ir potam negreitai dar tardytojas pribuvo, bet jau seniunas seniai buvo Amerikoje.

Gaubiškis.

(Iš 'V.Ž.')

IŠ PALANGOS,
Kuršo gub.

Palangos miestelis nemažas; yra jame apie 1000 suviršum gyventojų. Nors čia dauguma (beveik visi) parapijonai lietuviai, tačiaus vietinėje bažnyčioje giedojimai ir pamokslai atliekami lenkų kalba, lietuviškai gi kalba visai mažai tėra vartojama bažnytinėse pamaldose.

J. Strazdas.

(Iš "V. Ž.")

IŠ LIEPOJAUS.

Bendrovės "Bekker & Ko" pabrike yra apie 600 darbininkų lietuvių. Išviso gi Liepojuje yra lig 1,500 darbininkų lietuvių. Sulyginant su latviais, lietuviai darbininkai kur-kas tamsesni. Latviai labiau susipratę; kuone kiekvienas skaito savo laikraštį "Liepajas Atbalss". Tokia daugybė lietuvių, "Vilties" teišeina apie 20 numerių. Kiti atsisako: tai jiems perbrangu, tai nėsą kada skaityti, tai kad lietuviškai nemoką skaityti, tiktai lenkiškai teskaitą. Ištikrųjų gi visai kitos neskaitymo priežastįs. Kurie skaito lenkiškai, vis tiek maža ką tesupranta, visgi skaito: by tik lenkiškai, o lietuviškumo bijo, kaip kokios ligos. Kitiems vėl visai kaskita rupi: atliekamąjį liuosą laiką girtuokliauja; kitas nelabai težiurėdamas, ar pati su vaikais turi ko namie valgyti ir apsitaisyti. Yra ir susipratusių ir savo motynos kalbą mylinčių, bet jų ne daug, gal į kokią keliolika. Ak, kaip reikalingas čia apšvietimas....

J. M.

(Iš "V.")

IŠ PETERBURGO.

Spalių 27 d., buvo Peterburgo studentų-lietuvių draugijos vakaras. Jau gana nuo seniai kasmet budavo keliami tokie vakarai. Tik metais pereitaisiais, dėlei kai-kurių priežasčių, vakaras neįvyko.

Studentų vakarai noriai budavo peterburgiečių lankomi. Ir šiuo kartu prisirinko nemaža svečių: apydidė Pavlovos salė buvo beveik pilna. Kiek teko patirti iš vakaro įrengėjų neparduotų bilietų, nedaug telikę. Pasitikima, kad, atskaičius visas išlaidas, busią apie tris šimtai rublių su viršum gryno pelno. Tie pinigai bus praversti studentų draugijai, ypač dabar tokiais sunkiais studentijai metais, kuomet taip sunku uždarbis susirasti ir kuomet taip dažnai prisieina studentams "pasninkai užlaikyti".

Vakaras praėjo gana gyvai ir linksmai. Pirmiausia buvo vaidinta Smalsčio komedija "Nutruko". Vaidinimas pusėtinai pavyko. Kai-kurie ir visiškai gerai atliko savo roles. Gerai nudavė p-lė Aguona turtingą ukininkę, trokštančią ponia tapti. Gana tipiškas buvo Birmantas (J. V.), svajojąs apie dvariuką ir "properansą". Visi kiti vaidino pusėtinai. Bet apskritai imant, šiam veikalui galima ir šis tas užmesti. Viena—į žiurėtojus visiškai nedarė įspudžio, kad tai dedas sodžiuj: nebuvo atsakomos dekoracijos. Tas pat galima pasakyti ir apie kostiumus, antra — truko kiek pačiame veikime gyvumo.

Daug gyviau buvo vaidintas ir didesnį įspudį į žiurėtoją darė Žemaitės "Valsčiaus sudas". Jeigu dekoracija ir kostiumai ir nebuvo visiškai atsakomi, bet veikalas buvo taip išpildytas, kad davė gāna gyvą musų gyvenimo paveikslelį. Gana tipiškas buvo Kupris (p. J. V.) skundikas. Gyvai išpildė apskųstosios Kurpienės rolę panaitė Liepa. Savo didumu, kalboj, eisenoj ir mosavimuose pilnai nudavė valsčiaus staršiną p. J. Tallat Kelpšas. Kiti savo veikimu ir gi nemaža pridavė paveikslėliui gyvumo.

Vaidinimams pasibaigus, choras, p. k. Petrauskio vedamas, padainavo kelias lietuviškas daineles. Dainavo visiškai gerai; matomai, daug padėta buvo darbo besimokinant. Lietuviams jau nebepirmiena buvo girdėti tos dainos; jei bent tik "Kur namas mųs" bene, kad pirmąjį kartą dainavo Peterburge. Kitataučiai negalėjo atsigerėti choro dainavimu. Paskiaus konservatorijos studentas, garsaus profesoriaus smuikininko Auero mokynis, puikiai pagriežė ant smuikos. Publika taip karštai ir gyvai plojo jam delnais, kad solistas du kartu turėjo savo griežimą paantrinti. Po jo išėjo jau lietuviškajai visuomenei žinomas mokinys daininkas K. Petrauskis. Vos tik jam pasirodžius, publika jį gana gyvai ir karštai pesveikino delnų plojimu. Jisai padainavo Erečianinovo "Lopšinę dainą". Del nų plojimui nebuvo galo. Publika padarė jam stačiai ovaciją. Jisai du kartu dainavo ant "bis". Kas girdėjo K. Petrauską pereitaisiais metais dainuojant ir dabar, tam labai žymus skirtumas jo dainavime. Matyt per tą laiką jisai didelį žingsnį žengė pirmyn. Jo balsas žymiai sutvirtėjo ir pasidarė pilnesnis.

Ten buvęs.

(Iš "V. Ž.")

LIETUVIAI-ATSTOVAI.

Atstovai-lietuviai trečiojoj dumoj kaip ir antrojoj pakrikę po į-

vairias partijas. Kuzma prisidėjęs prie socijal-demokratų su pataria-muoju balsu. Bulota priguli prie darbo žmonių kuopos. Požela ir Keinis po Bulotos įtekme taipogi palinkę prie "trudovikų". Cijunelis, tas pats nežino ką su savim padaryti. Sakosi eisiąs su lietuviais, sakosi kad Vilniaus lenkų endekų dienraštis "Dziennik Wilenski" neteisybę parašęs, buk jisai pasižadėjo prisidėti prie "lenkų rato", bet kuomet jam patarė nurašyti protestą į tą laikraštį, Cijunelis šiaip taip sukosi ir protesto neparašė. Matomai žmogus nori sėdėti ant dviejų kedžių.

(Iš 'V.Ž.')

ATSTOVŲ ADRESAI:

Kauno gub. lietuviai atstovai: Keinys, Požela ir Kuzma apsigyveno drauge, jų adresas: Petrapilė, Nevos prospektas, namų No. 51. Su jais drauge apsigyveno ir Suvalkų gub. atstovas Bulota.

(Iš 'V. Ž.')

LIETUVIŲ PADĖJIMAS VILNIAUS VYSKUPYSTĖJE.

Lietuvių, kaipo tautos, Vilniaus vyskupystėje yra stačiai apverktinas padėjimas iš kiekvieno atžvilgio: ir iš grynai tautiškojo, ir iš apšvietimo, ir iš medžiagiškosios pusės. Vilniaus vyskupystė apima dvi gubernijas: Vilniaus ir Gardino. Tame plote yra skaitoma lietuviškai kalbančių 700.000 galvų, bet tat nesulyg valdiškosios ir ne sulyg lenkomaniškosios statistikos. Valdžia ir lenkininkai šičion pilnai solidarizuoja: katras tik lietuvis moka rusiškai kalbėti, tą valdžia tuo priskiria prie rusų; o lenkininkai vadina ir rašo lenkais visus tuos, kurie bažnyčioje klauso lenkiškai sakomo pamokslo. Da labiau: jie vadina visą parapiją lenkiška, jei tik bažnyčioje pridedamosiose pamaldose vartojama vien tik lenkų kalba, o ar tie žmonės lietuviai, ar gudai (baltiejie rusai), tai lenkomanams vis tiek. Kaip pirmiau rusų biurokratai valdiškose vietose turėdavo pasikabinę parašą: "po polski govorit vospreščajetsia", taip dabar lenkininkai bažnyčiose ir tose vietose, kur apima jų galybė, neleidžia ištarti lietuviško žodžio. Vilniaus vyskupystėje, kur žmonės per peštynes neįgija teisės vartoti bažnyčioje savo kalbą, ten lenkomanai kunigai, vedami tokių pat vyskupų, neleidžia žmonėms sava kalba Dievo garbinti. Tiktai nedidžiame skaičiuje parapijų lietuviškoji kalba yra įvestą bažnyčion. Daugelis lietuviškų parapijų priversta yra vartoti lenkiškąją kalbą bažnyčioje, o per ją poteriuose, išpažintyje ir, toliaus namų apsiėjime. Čia reikia pridurti, kad tokia lenkininkų politika per bažnyčią yra vedama nuo pat Lietuvos apsikrikštyjimo ir todėlei lenkystės diegas įleido šičion gilias šaknis. Musų kalba šimtus metų jau trempiama po kojų, kaipo "paganska"*), jau šimtus metų lietuviams sodiečiams čion yra kalama, kad lenkų kalba tiktai tėra "katalikiška" ir tik ta tenuves dangaus karalystėn. Per tuos šimtus metų lenkinimas musų brolių per bažnyčią (per tikėjimą) taip įsiėdė į tamsią lietuvio sodiečio sielą, kad beveik išdildė savimi visokį lietuvystės vertinimą. Žinoma, dideli lietuvių apsėsti plotai tokiu budu visiškai pametė lietuviškąją kalbą ir pasisavino gudiškąją (ne lenkiškąją), o kiti, kurie dar neužmiršo pratėvių kalbos, yra šiandien ant kapo kranto. Daugumą jau moka gudiškai arba lenkiškai ir tas kalbas laiko garbėje, ypač lenkiškąją, ir jas mielai vartoja, o lietuviškąją laiko užniek ir ją pameta, kaipo "paganska" ir niekam nederančią. Dar vyresnėji karta labiau mėgsta lietuvių kalbą ir geriau ją moka, o jaunuomenė, jau daugumas, visiškai lietuviškai nemoka, o kurie dar moka, ir tie nenor kalbėti, stačiai niekina. Tiktai Švenčionių ir Trakų paviete yra dar diktų plotų, kur sodiečiai lietuviai gerai lietuviškai moka ir myli savo kalbą. Todėlei čion ir bažnyčiose dar lietuviškoji kalba yra vartojama. Bet ir čion lietuvių kalba įgijo teises tiktai per kovą. Tokiame padėjime esant, žinia, vietinėmis pajiegomis lietuvystė negal apsiginti nuo [illegible]vimo, ypač, kad čion, kaip sakyta, lenkininkai stato visas pajiegas, kad tik lietuviai išnyktų, kad tik pavirstų lenkais. Pirmiau, nėsant lenkiškos spaudos šitame krašte ir šiaip lenkams esant biurokratų slėgiamiems, sunkiau, arba ir visai negalima buvo lietuvių lenkais paversti. Jie galėjo lietuvius sudemoralizuoti, priversti juos pamesti lietuviškąją kalbą, bet jie nestengė lietuvių išmokinti lenkiškai, ir lietuviai, mesdami savo kalbą, mokinosi kaimynų gudų kalbos, kuri buvo parankiau išmokti. Tačiaus šiandien daug kas atsimainė. Šiandien lenkininkai turi tiesą taippat Vilniuje leisti laikraščius ir įvairias knygeles, turi tiesą steigti draugystes, mokyklas, turi tiesą laikyti vaidinimus, atskaitas, o prie to viso kunigai įgijo labai didelę laisvę, palyginant su praeitimi. Beto visi turtai ponų ir kunigų rankose. Kunigams lenkomanams raginant, tie patįs sudemoralizuoti, suklaidinti sodiečiai - lietuviai atiduoda paskutinį skatiką kunigams, kurie tą skatiką suvartoja žudymui lietuvystės. Kada Vilniun parvyko vyskupas Roppas ir parsigabeno šenai brolius Navickius, tai lenkinimo darbas pradėjo gana sparčiai eiti. Šiandien lenkininkai stengia iš lietuvio ir iš gudo dagi lenką padaryti, naudodamiesi ta laisve, kuri jiems yra duota. Pagalios vadinamiejie "endekai" (lenkininkai) yra susivienyję su tokio pat vardo veikėjais, dirbančiais tarp ne lenkų Lenkijoje, ir jie iš draugės ir pervien varo tą darbą.

O iš lietuvių pusės pajiegos labai menkos. Iš pačios Vilniaus vyskupystės kilusių inteligentų beveik nėra; o jei yra kelintas kunigas ar taip kiek apšviestas žmogus, tai ir tas pats, nematęs grynos Lietuvos, nė grynų lietuvių, nežino tikrai nė kur pats priklausąs, nė kaip jam pridera elgtis sulyg lenkininkų ir lietuvių. Daugumas kunigų Vilniaus vyskupystėje yra iš Kauno gubernijos, bet ir tie nuslėgti lenkomanų vyskupų ir pralotų ir labai maža ką tegali atlikti lietuvystės labui. Jau galima numanyti, kiek kunigai lietuviai gal čion lietuvystę kelti iš to fakto, kad, kaip lenkomanų vadovas liko Rymo ir rusų valdžios atstatytas ir iš Vilniaus iškeltas, tai keturios dešimtįs lietuvių kunigų pakėlė (žinoma, buvo priversti) protestą prieš tą atstatymą ir tame proteste tvirtino, kad Roppas ne lenkininkas ir kad lygiai teisiai su visais kunigais lietuviais ir ne lietuviais, ir su visais ganomaisiais elgėsi. Ir da (horribile dictu!) į tą protestą prigulėjo ir vienas neseniai pradėjusio Vilniuje eiti laikraščio "Vilties" redaktorius, kunigas Juozapas Tumas, kurį ikišioliai visi laikė veidmainingu Lietuvos mylėtoju! Kokia yra galybė lenkininkiškosios dvasiškos vyresnybės! Juk kun. Tumas duoną tur prie "Vilties" ir tartum galėtų pasilikti visai nepriklausomu, o tačiaus ne, ir jį privertė! Taigi pasirodė, kad lenkomaniškoji Vilniaus vyskupystės dvasiškoji vyskupystė yra visagalinti. Ji ką nor, tą ir padaro. Iš to išeina, kad, kolei ji Vilniuje ir Vilniaus vyskupystėje viešpataus, lietuviams toje vyskupystėje grumoja mirtis ir išnykimas. Kas gi pasilieka lietuviams tokiame atvėjyje daryti, jeigu jie nor čion gyvi išlikti? Vienas tiktai vaistas tėra, butent: prašalinimas tos pačios lenkomaniškosios dvasiškijos, drauge su jos vyskupais ir pralotais. Jeigu męs to nestengsime padaryti, tai lietuviai Vilniaus vyskupijoje tur pražuti, o tokiame sykyje visa Lietuvos ateitis išrodo visai kitame pavidale. Reikia tiktai žvilgteręti į Lietuvos žemlapį, ir tuo bus mums aišku, kad, prapuldę Vilniaus ir Gardino gubernijos lietuvius, męs prapuldome pusę Lietuvos, žinoma, su Vilniaus miestu ir su visa to krašto istorija. Bet to niekados negali buti. Aš įtikiu į šviesią Lietuvos ateitį ir daug yra lietuvių, kurie taip-pat į tą ateitį įtiki. Męs įtikime dėlto, kad įtikime išviso į atsinaujinimą musų šalies, kad ne šiandien, tai ryto; įtikime į Lietuvos genijų, įtikime į kovos galybę, įtikime į tautos ir savo pajiegas. Todėlei męs kovojame ir kovosime patįs, kiek mųs čion Vilniuje ir šiame krašte Lietuvos mylėtojų yra ir kviesime visus musų brolius ton kovon iš visų kraštų. Apie tat, kaip męs kovojame ir kovosime, pranešiu kitą kartą plačiau.

J. M. K.

*) Skaityk knygą "Lenkų kalba Lietuvos bažnyčiose".

IŠ AMERIKOS.

MUŠASI TAUTOS ATSTOVAI.

Washington, D. C. Amerikos kongrese Washingtone, 19 d. gruodžio užgimė smarkios muštynės terp demokrato pasiuntinio iš Missisippi, Johno Sharp Williams ir republikono De Armondo. Pirmutinis likosi gana sunkiai sumuštas. Besimušančius perskyrė kiti kongreso atstovai.

KARŠTO KRAUJO TEISĖJAI.

San Jose, Cal. Čianykščiame teisme, vienoje byloje užgimė toki nesutikimai terp apkaltintojo Sex ir apgynėjo, kad juodu viens į kitą pradėjo mėtyti juodylo indus. Smugis vienok pataikė visai nekaltam seneliui į gaivą ir pramušė kaulą.

UŽSTOJA UŽ MASKOLIJOS REVOLIUCIJONIERIUS.

New Yorke, Chicagoj, ir kituose miestuose renkami parašai nuo įtekmingų amerikonų, reikalaujančių paleidimo neseniai Peterburge suareštuotų revoliucijonierių Čaikovskio ir Breškovskienės. Vienas toks reikalavimas jau likosi perduotas Maskolijos ambasadoriui, tik klausymas, ar jis jį pasiųs Peterbąurgan.

MALONINGA MILIJONIERĖ.

Atlantic City, N. J. 19 d. gruodžio, išvažiuojant iš "Rennhurst hotelio milijonierei Lidai Parish, atkakusiai čia iš Philadelphios, visi kelneriai, tikėdamiesi gausių dovanų, lydėjo į karietą. Ji visiems davė po Biblijos egzempliorių, ir apreiškė, jog tos knygos turi didesnę vertę negu pinigai. Kaip kam!

NELAIMINGI ANGLIAKASIAI.

Niekur daugiau kaip Amerikoj nežuva tiek angliakasių. Tik pereitą sanvaitę, dėl nerupestingumo kasyklų savininkų, apie 600 darbininkų likosi užmuštų. Išviso šiuose metuose pražuvo kasyklose apie 2000 darbininkų. Kongrese, Pennsylvanijos pasiuntinys McHenry įnešė reikalavimą atsakančių teisių apsaugojimui kalnakasių. Jis reikalauja atsakančių urėdų, kurie rupintusi kalnakasiais. Ar jo reikalavimas bus kongreso priimtas, tai kits klausymas.

IR VĖL BAISI NELAIMĖ KASYKLOSE.

Jacobs Creek, Pa. Darr kasyklose Pittsburg Coal Co. atsitiko baisi dujų expliozijo, kuri išgriovė olas ir užbėrė suviršum 200 buvusių oloj darbininkų. Nėra nė mažiausios vilties juos gyvus atkasti. Paprastai kasyklose dirbo 400 darbininkų, bet expliozijos dienoj, dėl Švento Mikolo, daugelis darbininkų ne atėjo darban ir tokiu budu išliko nuo mirties.

EXPLIOZIJOS.

Indianopolis, Ind. Dirbtuvėse Prestolite Co., ant East and Pearl str., atsitiko smarki expliozija, kuri išgriovė dirbtuves. Trįs dirbtuvėj tarnaujanti likosi prie to mirtinai sužeisti.

GAISRAI.

Parkersburg, W. Va. Sudegė čia įtaisos Parkersburg Mill Company. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ New Orleans, La. Šitose aplinkinėse išėjo aikšten biaurus tulų pliantatorių pasielgimas su darbininkais. Suviliotus darbininkus jie laikė kaip vergus surakytus, botagais vertė dirbti. Kadangi terp tokių darbininkų buvo diktai Austrijos ukėsų, tai Austrijos konsulius, išgirdęs apie tokius darbus, atkako pats tirinėti ir radęs kalbas teisingoms, kreipėsi į Washingtoną ir šteto valdžias su reikalavimu padaryti galą vergijai darbininkų.

¶ Washington, D. C. Atkako čia keli kalnakasiai iš Scarborough, W. Va. Jiems žadėta buvo po 5 — 6 dol. už dienos darbą, bet pribuvę ant vietos, persitikrino, kad ir 2 dol. negali uždirbti ir tą patį užmokesnį gaudavo čekiais, kurių nieks imti nenorėjo.

¶ New York. Visose čianykščiose audyklose prasidėjo darbai. Dirbtuvės turi pakaktinai reikalavimų.

¶ Roslyn, Wash. Angliakasių yra čia daugiau, negu reikia, o kompanijų agentai traukia vis naujus, nors ir seniemsiems nėra darbo.

¶ Uniontown, Pa. Prasidėjo darbai Brown-Bonnelt geležies dirbtuvėse.

¶ Scottdale, Pa. Čianykščiai augštiejie pečiai likosi expliozijos išnaikyti ir per tai prie jų dirbę darbininkai atsirado be darbo.

¶ Lorain, Oh. American Shipbuilding Co. priėmė 300 naujų darbininkų. Kompanija dabar turi ne mažai užsteliavimų.

¶ Bay View, Wis. Čianykščiose Illinois Steel Co. dirbtuvėse pradėjo dirbti. Prie darbo patilpo tuom tarpu 500 darbininkų.

¶ New York. Sustreikavo čia dorožkų vežėjai, iš viso 3500 vyrų. Jie reikalauja 15 dol. ir 12 val. darbo. Laukė streiko ir kitokių vežėjų. Streikas vienok greitai pasibaigė, nes darbdaviai sutiko mokėti po tiek, kiek vežėjai reikalavo.

¶ Webster, Mass. Perry Woolen Mills dirbtuvės, kurios dėl pinigų stokos buvo uždarytos, pradėjo vėl dirbti, prie darbo patilpo 90% pirma dirbusių darbininkų. Užtai dirbtuvės Howe Hill Box & Lumber Co. likosi ne aprubežiuotam laikui uždarytos. Dirbtuves gi Stevens Automobile Co. ir Fish Rubber Co. mažina dar vis ir toliau dirbančių darbininkų skaitlių.

¶ McKees Rocks, Pa. Darbai dirbtuvėse Pressed Steel Car Co. eina mažyn, kitose dirbtuvėse darbai su visu pasiliovė.

¶ San Francisco, Cal. Reikalauja čia katilų dirbėjų. Moka po $4.50 už dienos darbą.

¶ Bloomington, Ill. Alton geležinkelio kompanija čianykščiuose varstotuose sutrumpino darbo laiką iki 8 val.

¶ Courtney, Pa. Darbai čia visai sumažėjo, daugelyj kasyklų visai paliovė dirbę.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

"AUŠROS" DRAUGYSTĖS PRELEKCIJOS.

Ateinančioj nedėlioj, 29 dieną gruodžio, atsibus paskutinė "Aušros" draugystės prelekcija šiuose metuose. Prelekcija atsibus Fellowship House svetainėje, 869 33-čia place. Prelekciją skaitys p. L. Radžiukynas iš St. Louis, Ill.; tema prelekcijos — "Žemė ir jos istorija". Tema prelekcijos labai interesinga kiekvienam ir ant jos, kaip manoma, atsilankys daugiau žmonių negu ant pereitųjų prelekcijų. Prelekcija prasidės 3:30 val. po pietų, įženga tiktai 10 cetų ypatai.

Po Naujų Metų atsibus išviso aštuonios "Aušros" draugystės prelekcijos. Laiką ir vietą tų prelekcijų užtikrinti dar negalima, pranešu tiek, kad manoma visas prelekcijas parengti Freiheit Turner (mažojoj) svetainėj, 3417 S. Halsted Str., kas antrą ir ketvirtą nedėldienį kiekvieno mėnesio.

Prelekcijas skaitys:

1) p. Kasputis, tema — Japonija ir japoniečiai;

2) M. Šeškienė, tema — Moters ateitis;

3) J. Laukis, tema — Moteris ir jos vieta žmonijoje;

4, 5 ir 6) Dr. A. K. Rutkauckas, tema visų trijų prelekcijų — Hygiena;

7) J. Ilgaudas, tema — Istorija tikėjimų;

8) J. Šernas, tema — Lietuvos mythologija.

Kaip matote iš paduoto programo, temos prelekcijų labai interesingos ir teip-gi iš visokių mokslo šakų. Užtai manoma, kad Chicagos lietuviai pasinaudos proga apšvietimui, susipažindinimui su įvairiais mokslais ir skaitlingai lankysis ant visų "Aušros" draugystės rengiamų prelekcijų.

J. Ilgaudas,
Prelek. R. K. Rašt.

IŠ HERRIN, ILL.

Darbai šiuom kartu eina gerai. Kompanijos už darbą išmoka grynais pinigais.

Lietuvių Soc. Sąjung. 21 kuopa vos ne vos gyvuoja; nežinia, kodėl darbininkai nesupranta savo luomos reikalų. Jau antra susirinkimą negalima sušaukti. Ar ilgai dar mes teip snausim?

Tik ką atgijus kuopelei, prisirašė apie 35 draugai; tikėjomės, jog vis dauginsis jų skaitlius, o čia ėmė mažintis ir tai vis per nesupraimą reikalingumo vienybės.

Apšvietimui čianykštiems lietuviams gaila ir 52 centų; o sudžiai tai kits ir dvi bausmes po $7.50 tą pačią dieną užsimoka.

Mizeris.

IŠ GREENWOOD, ARK.

Lietuvių yra čia tiktai 1 šeimyna ir 6 pavieni. Nesutikimų jokių terp jų nėra.

Darbai yra tik anglių kasyklose.

Čia pareina: 2 egz. "Lietuvos", 2 "Kovos", 1 "Vienybės Liet.", po 1 "Saulės" ir "Dilgelių".

14 dieną gruodžio, suėjus pas Andrių Juočį, kalbant apie visokius reikalus, F. Silius užmanė paaukaut, po kiek kas gali, tautiškiems reikalams. Susirinkę tam pritarė ir sudėjo $3.35 (aukautojų vardai kitoj vietoj. Rd.). Siunčiame juos "Lietuvos" redakcijon. Skiriame juos sušelpimui moksląeivių "Aušros" draugystės fondan.

Fr. Silius.

IŠ BAYONNE, N. J.

Nr. 50 "Lietuvos" užtėmijau neteisingą korespondenciją, parašytą kokio ten Bedarbio. Korespondentas aprašė balių draugystės St. P. P-lo, bet aš manau, neviską gerai ištyrė.

Bedarbis rašo apie kunigus, buk ir kunigai linksminosi iki rytui, buk vieną išvedė du vyrai. Suprantama kame dalykas. Tuom tarpu kunigai pats išėjo; tą aš savo akimis mačiau ir tai ne rytmetyj, bet po 10-tai. Kamgi todėl meluoti?

Bedarbis praneša, buk dalyvavo 2 lenkiškos draugystės, ištikro gi buvo 4 ir dvi lietuviškos. Ir riksmo ne buvo daugiau, kaip paprastai tokiuose susirinkimuose. Teisybę Bedarbis pasakė ir tai tik iš dalies: jog čia mažai skaito laikraščius. Skaito čia daugiausia "Saulę".

Jonas Juselis.

IŠ EAST WESTLEY, MASS.

Čia yra ne mažas lietuvių skaitlius; visi vasaros laike dirba laukų darbus, o žiemoms prie tabako sortavimo, kiti eina į girias medžių kirsti. Šitų aplinkinių lietuviai menkai tautiškai susipratę, mažai kas skaito laikraščius ar knygas. Nėra čia nė jokios lietuviškos draugovės; tuli lietuviai priguli prie lenkų draugovės.

Trįs metai atgal lietuviai iš vien su lenkais pradėjo rinkti pinigus pastatymui bažnyčios. Surinko diktai pinigų, ne vienas lietuvis įmokėjo 10 dol.; turėjo lenką kunigą. Pradėjo bažnyčią statyt, darbas gerai buvo vedamas, bet paskui užgimė nesutikimai lietuvių su lenkais. Lietuviai norėjo turėti kunigą, kuris mokėtų ne vien lenkiškai, bet ir lietuviškai, kad lietuviai su juom galėtų susikalbėti. Lenkai ant tokio lietuvių reikalavimo nesutiko. Buvęs pirma lenkas kunigas, negalėdamas lietuvių su lenkais sutaikyti, o turbut vieni lenkai jį teipgi negalėjo užlaikyti, iš čia pasitraukė. Matyt, lietuviai su lenkais niekur negali eiti iš vien, nes lenkai vis stengiasi lietuvius nuskriausti.

Neseniai pasimirė lietuvis Juozapas Damukaitis. Paėjo jis iš Vilniaus gubernijos. Lietuvoj paliko pačią ir vieną sunų. Ne prigulėjo nė į jokią draugystę, o kad pinigų palaidojimui kuno teipgi nepaliko, tai Northamptono ligonbučio kaštais likosi palaidotas.

Šimkonis.

IŠ ALDERSON, OKLA.

Čia gyvena diktas lietuvių pulkelis, bet mažai yra tokių, kuriems rupėtų darbininkiški ar tautiški reikalai; skaitančių laikraščius ar knygas kaipi visai nebutų, užtai girtuokliaujančių yra net per daug. Pasigėrę, žinoma, išsikolioja viens kitą, o kartais ir apsidaužo. Kitur lietuviai kiekviename susirinkime aukauja pinigus sušelpimui revoliucijonierių Lietuvoj, ar kitokiems reikalams, musiškiai gi tokiuose atsitikimuose aukauja doliarius gėrymams. Laikraščiams ar knygoms nenori nieko pašvęsti. Nors čia lietuvių gyvena poras šimtų, bet nė jokio laikraščio ne rastum.

14 d. gruodžio policistai čia nušovė vieną lenką ir du italijonu, o vieną lietuvį sužeidė. Ir tai vis dėl girtuokliavimo. Tą dieną mat buvo išmokėjimas kalnakasiams algų. Žinoma, žmonės gėrė, kiek tik buvo galima. Pasigėrę, pradėjo dainuoti. Policistai, išgirdę dainas, atėjo ir dainuojančius išvarė iš miesto, bet kad išvarytiejie ir lauke neužsilaikė ramiai, tai policistai ir uškimšo jiems gerkles švino kulkomis. Policistai likosi suareštuoti, bet užstačius kauciją, juos paleido. Toki mat pas mus policistai! Jie pas mus tie pats darbininkai ir darbininkų rinkti!

Vienas lietuvis, atsiėmęs algą, ėjo namon ir buvo jau visai arti namų. Tuom tarpu prie jo prišoko koks tai negras, ir pareikalavo pinigų. Lietuvis metė negrą ant žemės. Tas-gi, norėdamas išsiliuosuoti, išsitraukė peilį ir jo ašmenis įvarė lietuviui į koją.

Nors čia yra diktai lietuvių, bet nėra nė jokios netik jau tautiškos, bet ne pašelpinės draugystės; lietuviai neturi jokios savo organizacijos, nesupranta nė jos reikalo.

Aldersonietis.

IŠ MANCHESTER, CONN.

Darbai eina čia ne geriausiai: dirba tik 5 dienas sanvaitėj. Todėl lietuviai, kitur netekę darbo, tegul čia nevažiuoja, kadangi ir čia daug darbininkų neturi darbo.

Lietuvių yra su viršum 50. Nors visi esame vaikais vienos motinos Lietuvos, bet ne visi vienaip užsilaikome. Vieni skaito knygas ir laikraščius, ragina ir kitus skaityti, bet didesnė dalis čianykščių lietuvių niekuom pagyrimo vertu neužsiima. Gėrymai ir kazyros tai jų garbinami dievaičiai.

7 d. spalių buvo (argi tai po trijų mėnesių laikas tą aprašinėti. Red.) rinkimai miesto gaspadoriaus; teipgi buvo balsavimai, ar leisti laikyti saliunus, ar ne. Kadangi daugumas balsų reikalavo panaikinimo saliunų, tai nuo 4 d. lapkričio saliunų čia nėra, bet girtuokliavimai terp lietuvių nesumažėjo (uždarymu saliunų, drausmėms vien dar niekur blogo neišnaikino: norint blogą išnaikyti, reikia jo vieton ką gero įvesti. Red.): negaudami čia gėrymų, juos parsigabena iš kitur ir nuodyja protą ir jais sveikatą naikina.

Laikraščių ateina čia 10 egzempliorių: 4 "Lietuvos", 2 "Vienybės", 1 "Kovos", 1 "Keleivio", 1 "Vilties" ir 1 "Žvaigždės". Kitur laikraščius skaito ir merginos; musiškėms pakanka maldaknygės ir besibylinėjimo su vaikinais teismuose už tokius dalykus, apie kokius nesinori nė rašyti. Laikraščius skaityti bijosi, kadangi, girdi, kunigėliai bara už skaitymą bedieviškų laikraščių ir knygų. Teisybė, musų kunigėliai ypač bara už skaitymą moksliškų raštų, nes toki raštai apšviečia žmogų, o apsišvietęs ir kunigų darbuose pamato jau blogą, to negali jau uždengti pats kunigo vardas, toki ne iš drabužių, bet iš darbų sprendžia apie žmogaus vertę.

Lietuvis.

IŠ WORCESTER, MASS.

15 d. gruodžio buvo čia prakalbos, parengtos vietinės dainininkų P. Vaičaičio kuopos.

Kalbėtojais buvo kviesta:

Vietinis klebonas kunigas Jakštis ir P. Dubickas iš Philadelphijos, sekretorius L. S. S. Am.

Žmonių susirinko keliatas šimtų, svetainė buvo pilna, kaip Lietuvoje bažnyčios laike kokių nors atlaidų.

Mat, buvo pagarsinta, kad ant prakalbų užkviestas kunigas Jakštis. Gąiła, kad P. Dubickas, važiuodamas iš Philadelphios, užvažiavo į Waterbury, į Worcesterį pribuvo penktą valandą vakare, o prakalbos buvo pagarsintos ant dviejų popietų. Kunigas gi Jakštis, budamas priešu darbininkų, ant prakalbų ne pribuvo. Užtai pribuvo drg. Antonov, kurs, važinėdamas po Massachusetts valstiją, atvažiavo tą dieną į Worcesterį ir pataikė ant prakalbų, ir jis užėmė pasivėlinusio Dubicko vietą. Antonov kalbėjo apie dabartinę bedarbę, aiškino, kodėl tas šįmet atsitiko ir tt. Neužmiršo ir kunigėlių, aiškino jųjų darbelius. Ant galo draugas Antonov aiškino sunkų moterų padėjimą, kad jos teipgi išnaudojamos kapitalistų. Paskui kvietė visus rašytis į Socijalistų kuopą. Vakare buvo parengtos diskusijos, ant kurių pribuvo ir draugas P. Dubickas. Js paaiškino susirinkusiems priežastis pasivėlinimo. Kalbėjo apie nieksiškus pasielgimus kapitalistų, kuriems pagelbon eina ir dvasiškiejie net Vatikano kapelionai, visi lupa iš darbininko paskutinį kailį, o rinkimų dienoj šaukia darbininkus balsuot už republikonų ar demokratų kandidatus, kurie apgaudinėja mus tuščiais savo prižadais pagerint darbininkų buvį. Draugas Dubickas aiškino niekšystes republikonų ir demokratų partijų, kurios susideda vien iš išnaudotojų darbininkų; kvietė prisidėt prie darbininkų partijos ir balsuot visada už socijalistus, kurie, panaikindami privatišką nuosavybę, pagerys vargdienių buvį.

Diskusijos paskui traukėsi ikl vienuoliktai valandai nakties. Prie L. S. S. prisirašė keli nauji draugai.

S. Bakanauskas.

PAS JONIENĘ PRIE STIKLO ALAUS.

Šnekienė — kalboms galo nėra.

Jonienė — teip sau.

(Scena — Jonienės namuose ant Bridgeporto, viskas gana švaru. Laikas — tik ką vyrams į darbą išėjus. Jonienė naminiuose drabužiuose prie stalo geria, Šnekienė gi išeiginiais rubais sėdi ant krašto krasės su stiklu alaus rankose, įrėmus akis į šeimyninkę, tartum norėdama, ar kad ją išklausytų, ar kad ji čia numirtų).

Šnekienė (įsikarščiavus). Teip, aš tiek pasakiau Šnekiui, kad kaszin ką, tai aš tave turiu aplankyti. Nė neatmenu, kaip seniai aš tave lankiau ir jaučiau, kad tai yra nuodėmė ir sarmata teip daryti, nors, kaip gyva esiu, aš to nemaniau, nes jeigu yra kokia moteris aplinkėje, kurios kalbos malonu ir naudinga klausyti, tai tu ir....

Jonienė (padilgintta) — Aš....

Šnekienė — (be atsikvėpimo) — Teip, tai ką aš pasakiau Šnekiui. Sakau, aš turiu nueit pas Jonienę šiądien. Man koktu, kad aš teip nusitolinau nuo jos, bet ką gali daryti, turėdama triųstis apie namus, o čia ir vaikai ir vyras, ir reikia prigulėti prie draugijų — šiądien ar nori ar ne, turi rodytis žmonėms, jei nenori, kad apie tave užmirštų — eiti į žmones, ir ištikro, nors aš neturėčiau su tuomi pasipasakoti, tu supratimo neturi, kaip žmonės mane gaudo, tartum jie negali apseiti be manęs nė ant vienų pietų, nė ant vienos užkandos, nors, sakau tiesą, kaip aš išsitariau ir į Šnekį, kad aš nežinau dėlko, kadangi yra gana moterų ir gražesnių ir išmanesnių už mane, kurios linksmos butų eiti. Žinoma, jis sako nežinąs, kur jas rasti, bet reikia neužmiršti vienpusiškumo vyro pažvalgų, o žinai, kad Šnekis yra tiesiok galvos netekęs dėl manęs. Jis nežino, ar kita tokia moteris yra ant svieto, aš netikiu. Žinoma, aš žinau, kad tu supranti, kaip dalykai stovi sviete, nors nedaug teišeini. Ar ne? Gi tavo vyras tankiausiai mieste naktimis, ar ne?

Jonienė (susiturėdama) — Aš —

Šnekienė. Iš tiesų, aš tą pasakiau Šnekiui. Sakau, teisybė, kad Jonienė yra viena tų ramių, jaukių, naminių moterų, kurios nekelia kojos iš savo namų, bet ji yra išmintinga. Ji yra laisvos mąsties. Aš tą galiu pasakyti iš jos kalbos ir ji pataiko nusileisti tam, kuris kitaip stovi. Šnekis tarė:

Jonienė (šaltai) — Aš —

Šnekienė (tęsdama toliau) — Teip. Aš buvau tikra tame. Aš žinojau, kad tu tą patį atjausi. Gi kokią kliautį, mano miela, aš turiu su siuvėjoms. Žinoma, išeinant tiek daug kaip aš ir bunant teip.... puolančia į akis, aš turiu turėti pakaktinai naujų rubų. Aš sakau Šnekiui, kad anaiptol aš nepaisau apie parėdus, ar madą, ar tolygius niekus, bet aš jaučiu, kad aš turiu dėl jo turėti ant savęs ką nors tokio, kas bent parodo, kad jis daro pinigus, jeigu teip ir nebutų. Tą patį aš jam pasakiau mums rengianties ant Klumpių baliaus, jis gi priešinosi, kad Lucė pasiųtų man naują šlebę. Aš sakau: "Ar tu nori sugadinti sau vardą? Ar nori, kad žmonės imtų šnekėti, jog tau pinigų pritruko, kad negalėjai pasiudinti

Jonienė (padilgintta) — Aš....

Šnekienė — (be atsikvėpimo) — Teip, tai ką aš pasakiau Šnekiui. Sakau, aš turiu nueit pas Jonienę šiądien. Man koktu, kad aš teip nusitolinau nuo jos, bet ką gali daryti, turėdama triųstis apie namus, o čia ir vaikai ir vyras, ir reikia prigulėti prie draugijų — šiądien ar nori ar ne, turi rodytis žmonėms, jei nenori, kad apie tave užmirštų — eiti į žmones, ir ištikro, nors aš neturėčiau su tuomi pasipasakoti, tu supratimo neturi, kaip žmonės mane gaudo, tartum jie negali apseiti be manęs nė ant vienų pietų, nė ant vienos užkandos, nors, sakau tiesą, kaip aš išsitariau ir į Šnekį, kad aš nežinau dėlko, kadangi yra gana moterų ir gražesnių ir išmanesnių už mane, kurios linksmos butų eiti. Žinoma, jis sako nežinąs, kur jas rasti, bet reikia neužmiršti vienpusiškumo vyro pažvalgų, o žinai, kad Šnekis yra tiesiok galvos netekęs dėl manęs. Jis nežino, ar kita tokia moteris yra ant svieto, aš netikiu. Žinoma, aš žinau, kad tu supranti, kaip dalykai stovi sviete, nors nedaug teišeini. Ar ne? Gi tavo vyras tankiausiai mieste naktimis, ar ne?

Jonienė (susiturėdama) — Aš —

Šnekienė. Iš tiesų, aš tą pasakiau Šnekiui. Sakau, teisybė, kad Jonienė yra viena tų ramių, jaukių, naminių moterų, kurios nekelia kojos iš savo namų, bet ji yra išmintinga. Ji yra laisvos mąsties. Aš tą galiu pasakyti iš jos kalbos ir ji pataiko nusileisti tam, kuris kitaip stovi. Šnekis tarė:

Jonienė (šaltai) — Aš —

Šnekienė (tęsdama toliau) — Teip. Aš buvau tikra tame. Aš žinojau, kad tu tą patį atjausi. Gi kokią kliautį, mano miela, aš turiu su siuvėjoms. Žinoma, išeinant tiek daug kaip aš ir bunant teip.... puolančia į akis, aš turiu turėti pakaktinai naujų rubų. Aš sakau Šnekiui, kad anaiptol aš nepaisau apie parėdus, ar madą, ar tolygius niekus, bet aš jaučiu, kad aš turiu dėl jo turėti ant savęs ką nors tokio, kas bent parodo, kad jis daro pinigus, jeigu teip ir nebutų. Tą patį aš jam pasakiau mums rengianties ant Klumpių baliaus, jis gi priešinosi, kad Lucė pasiųtų man naują šlebę. Aš sakau: "Ar tu nori sugadinti sau vardą? Ar nori, kad žmonės imtų šnekėti, jog tau pinigų pritruko, kad negalėjai pasiudinti

savo vargšei, atsidavusiai pačiai tos menkos baliui šlebės?" Ir nėdaug jam reikėjo, kad pamatytų teisingumą mano žodžių. Aš turiu tiek pasakyti apie Šnekį. Jis yra mano vyru. Jis yra prieinamas. Aš visuomet galiu jį priversti prie mano budo manymo, jei tik aš gana pašneku. Kartais ima kelias valandas ir man parsieina biskį paverkti, bet galų gale aš jį vis pertikrinu. Ar tau neatsitinka tas pats su tavo vyru?

Jonienė (atkakliai) — Aš —

Šnekienė (džiaugsmingai) — Aš žinojau, kad tas teip. Visi vyrai, bent visi patys, yra kirpti iš milo to paties stuko. Žinoma, pirma apsivedimo vyrai atrodo kitokiais, bet ve, pagyvenus metus, jie visi yra vienoki kaip ir tie atlaikai, sudėti ant išpardavimo stalo — kurį neimsį, vis toks pats. Todėl aš visuomet sakau merginoms, kad tai yra kvaila daryti tokį trukšmą besirenkant vyrą. Imk pirmutinį, ant kurio gauni ranką uždėt, jei jis turi gerą darbą, o viską kitą padarysi tu. Bet tos siuvėjos, tu mano mieliausia! Tai vagilės! Melagės! Žmogžudės! Žmonės vis šneka apie tai, kuo išeina nusidėjėlės atbuvę savo laiką už užmušimą vyro ar padegimą. Mano gi persitikrinimu yra, kad jos visos atidaro siuvyklas ir parėdynes, kaip tik ištruksta. Ar tu tikėsi, kad nenaudėlė Lucė pasisiudė sau antrą šlebę iš tos ką siuvo man, o kaina, kurią ji paskaitė, yra niekur negirdėtu daiktu. Nieks to negalėtų padaryti, jei bent tik moteris nužudžiusi saužinę. Šnekys pasakė, kad jis gailaująs, jog rokundos nebuvo prisiųsta, drauge su šlebe, vakare baliaus, girdi, jos butų teip suraitę plaukus, kad nebutų reikėję iškaščius daryti plaukų suraitoms. Ar tai nekeista toki žemi, šiurkštųs juokai, kuriuos vyrai padaro!

Jonienė (su įnirtimu, besistengdama įsprausti žodį) — Aš —

Šnekienė. — Aš visai sutinku su tavim, mano miela. Vyrai, net ir geriausi, yra kančia. Todėl gi aš visuomet sakau, kad moteris, kuri išėjo už vyro ir turi taikytis prie vyro reikalų, tikrai nueis į dangų, nepaisant to, ką ji yra padariusi daugiau. Todėl ve aš ir nesirupinų eiti į bažnyčią, jei bent per velykas ar kokias kitas iškilmes, kuomet yra ten kas pamatyti, o ne tai, kad aš pripažinčiau bažnyčias reikalingomis. Anaiptol ne! Aš esiu mačiusi žmonių daugiau įeinant į žmones per bažnyčios duris, negu kokiu nors kitu budu, išskyrus baisiai didelį filantropiškumą ar visokias tarybas, kuriose susitinki su geriausiais žmonėms. Tai turbut tas ir yra, ką senas priežodis sako, kad dora pati yra atlyginimu. Ar tau ne teip atrodo? Bet aš to visko neturėčiau tau pasakoti, nes tikiu, kad esi tvirta bažnyčios lankytoja, ar ne?

Jonienė (šaltai) — Aš —

Šnekienė. Tas teip, mano miela, ir tas labai prakilnu ir gražu iš tavo pusės, tas teisybė. Bet aš atėjau paklausti, kaip tavo mergaitė, kuri, girdėjau, serga. Uždegimas plaučių, ar kas tokio, ar ne? Žinoma, kaip turi tą atjausti, nes mano mažoji Žliumba, vakar įsidrėskė pirštą su spilka ir aš teip išsigandau, kad tuojaus per telefoną pašaukiau iš ligonbučio mokytą ligininkę, kad ji sėdėtų pas ją, nes ką gali žinoti, kaip tas gali išeiti, o aš teip bijau užnuodijimo kraujo. Aš pažinojau vyrą, kuriam traukinys nuvažiavo koją ir jis pasimirė baisiausiose kančiose, o nors čia nėra lygiai tas pats dalykas, bet aš nenorėjau atsidėti ant valios likimo. Žinoma, paprastai tas gali atrodyti neišmintingu, bet mano vaikai yra toki nepaprasti vaikai. Visai netoki kaip kiti vaikai. Jie yra toki umųs, augšto sudėjimo ir jauslųs, kad menkas niekas jiems tuojaus užkenkia. Ana Žliumba per ištisas keturias valandas rėkė be apsistojimo, kad jai daktaras nedavė suvalgyt cukrinės, po to kaip ji buvo suvalgiusi dėžutę nuo svaro ir lyg kad tas užkenkė jos viduriams. O Klasčius, tiesiok neatsistebiamas, jis iš prigimimo yra humoristas ir daro nekaltus, vaikiškus šposus, tokius kaip smaigymas spilkų mokytojos krasėn, raišiojimas šniurų, kad per juos kiti parpultų, arba dėjimas bonkelių su ra-

8 — h ⇨ Lietuvos

šalu teip, kad jis išsilietų ant žmonių, ir kiti panašųs juokingi dalykai, bet ar tu tikėsi, kad męs negalėjome surasti nė vienos mokyklos su mokytoja, kuri turėtų tiek proto, kad suprastų juokus ir įkainotų jį, ir mums parsiėjo ją imti iš vienos mokyklos į kitą kol, ant galo, žiurime, kad sanrašas mokyklų išsekė. Juokinga, ar ne, kokias tai kvailas mokytojas žmonės užtaiko!

Jonienė (su nusiminimu) — Aš —

Šnekienė (atsikeldama) — Na, aš turiu eiti. Negaliu apsakyti, kokį smagumą jaučiau tave beklausydama, kaip aš visuomet į Šnekį sakau: nė vieno kalba teip nepadilgina ir nepakelia kaip Jonienės. Aš klausyčiausi jos valandų valandas. Na lik sveika, mano miela, aš atsilankysiu pas tave ir vėl kada neužilgio.

Jonienė (silpnai) — Aš —

L.

SMULKMENOS.

Daugumas žmonių ne atkreipia atidą ant smulkmenų, skaito jas menkniekiais, o vienok smulkmenos svarbiausią rolę lošia pasaulėj. Iš smulkiausių dulkių, vadinamų atomais, susideda žemė, ir visi svietai; iš smulkių lašų susideda visos jurės, o iš mažiausių valandėlių susideda amžiai. Todėl priderėtų ir smulkmenas gododi.

Šiuo tarpo pasikalbėsime apie vertę laiko.

Iš visų sutvertojo dovanų, mažiausiai branginamas laikas. Žmonės jieško progos praleisti laiką, o vienok gyvastis žmogaus yra visa eilė smulkiausių valandėlių, kurias vadinam žmogaus amžiu. Ar amžius žmogaus yra trumpas ar ilgas, vertė jo sprendžiama ne pagal daugumą surištų valandų, bet pagal mokėjimą jas suvartoti.

Jeigu vertė amžiaus vienos ypatos matuojama jos darbu, taigi ir vertė tautos matuojama pasielgimu visų tautos narių, jos nuopelnais, darbais. Todėl priderystė kiekvieno žmogaus kuonaudingiausia suvartoti kiekvieną valandą jo amžiaus.

Pasaulio gyvenimą tuli mąstanti žmonės vadina didele drama, kurioj kiekvienas žmogus turi pats pasiskirti kokią turi rolę lošti. Ir tautos išeina ant scenos kaipo aktoriai, jų veikimai tveria žmonijos istoriją. Bet pasaulė yra nevien teatras, joje yra visoki stebuklingi apsireiškimai. Žmogus todėl norintis laimingai, linksmai ir naudingai amžių pragyventi ir paragauti vaisių, tur pažinti ir stebuklus sutvėrimo; pažinti savo rolę ir ją atsakančiai atlošti, idant amžius jo neliktų nevaisingu. Pažinimas to vadinasi apšvieta, kurios sutvėrimui, praplatinimui, ir užlaikymui medegą suteikia mokslas. Kaip pavieni ypata, teip ir neapšviesta tauta praščiausią rolę lošia, neragauja laimės ir laisvės, užmiršimo dulkėmis užkrauta, žuna amžių glodumose. Tokia užmiršta tauta buvo ir iki neseniai lietuvių tauta.

Dabar, apšvietai pradėjus tarp lietubių platintis, jiems susipratus, pradėjo jie protauti, krutėti, vardas jų prabilo ir eina garsin. Laimink Dieve gražiai pradžiai! — Lai darbas eina vis sparčiau.

Neseniai pabulę iš ilgo miego, matome, jog toli atsilikome nuo kitų tautų, jog jiegos musų silpnos ir nesutvarkytos, ir todėl nėra pas mus gero systematiško darbo. Bet neprielankios aplinkybės lai nesulaiko dvasios, nes smulkmenos lieka, o iš smulkmenų susitveria ir didžiausi darbai.

Prie pažvelgos abelno žmonijos ir musų ypatiško stovio ir veikimo, reikia dar pridurti plianą veikimo ir apšvietimo musų išeivių Amerikoj. Plianas tas trumpas ir aiškus. Kiekvienas lietuvis Amerikoje tegul nuo ateinančių Naujų Metų pasižada nepraleisti savo atlikusio nuo darbo laiko be naudos, o pamatysime, jog musų padėjimas Amerikoje su vienais metais visai persikeis. Kiekvienas lietuvis tegul užsirašo nors vieną jam tinkantį laikraštį, o išleistojai laikraščių, turėdami daugiau skaitytojų, išgalės apmokėti už raštus mokytesniems tautiečiams, galės padidinti laikraštį ir tokiu budu visi lietuviai, kaip pridera, pakilsime ant augštesnio apšvietos laipsnio. Skaitymas naudingų raštų ne tik pakels apšvietą, bet prisidės prie pagerinimo buvio ir pakėlimo garbės lietuviškos tautos Amerikoje, dar apsaugos nuo išleidimo sunkiai uždirbtų pinigų, ir parodys naudingesnį budą suvartojimui doliarių ir centų. Skaitymu laikraščių vienok negalima užsiganėdinti, reikia imtis knygų ir tą reikia veikti sistematiškai, kad nepaklysti ant kelio. Reikia pirmiausiai susipažinti su pradiniu mokslu, o paskui griebties praeities savo tautos, susipažinti su geografija, paskui, jei laiko atliks, savo kalbos literatura; reikia teipogi susipažinti gerai ir su reikalinga šiame krašte angliška kalba. Po metų, galima griebtiesi visuotinos istorijos, gamtos mokslų, matematikos, techniškų dalykų. Paskui bus galima pradėti politiškąją ekonomiją, literaturą kitų tautų, pamėginti dailos mokslų, kalbažinystos.

Bet tarpe musų brolių ir seserų yra nemažai nemokančių skaityti, nei rašyti. Musų priderystė pasirupinti suteikti jiems pradžią mokslo. Priderėtų parupinti tiems vakarines mokyklas, kur žmonės galėtų išmokti rašyti ir skaityti. Su pagelba draugysčių tą galima atsiekti. Aš linkėčiau, kad visos lietuviškos draugystės paskirtų atsakančius tam dalykui atstovus, ir tie, kad rupintusi apšvietimo reikalais, atstovai, apkalbėjimui reikalų, galėtų rinktiesi. Tas duotų pradžią sistematiškam darbui, kurio vaisius neilgai pamatytume!

J. J. H.

IŠ VISUR.

|| Persijos parlamentas elgiasi drąsiau negu Maskolijos duma. Jis išleido atsiliepimą į žmonis, kuriuom apkaltina Šachą, arba krašto valdoną, jog jis sulaužė gyventojams duotus pažadėjimus. Mieste Teherane laukia kruvino susirėmimo reakcijonierių su žmonėms. Reakcijonieriai, kurių skaito apie 1000 ginkluotų vyrų, užėmė pliacius aplinkinėse Šacho rumo, konstitucijonalistai, kurių skaito apie 10000 ginkluotų vyrų, rengia ant gatvių barikadas.

|| Italijoj, mieste Pelermo, kariumenės parako krautuvėse, 19 d. gruodžio, buvo smarki expliozija, kuri sugriovė diktai triobų. Prie to mažiausiai 25 ypatos likosi užmuštos, o apie 100 tapo sunkiai sužeistų.

|| Maskoliškasis vaizbos ministeris Filozofov, 19 d. gruodžio, staiga pasimirė Mariniškame teatre, kur caro varduvių dienoj buvo duotas ypatiškos operos perstatymas.

|| Dėl sumažėjimo keliaujančių Amerikon išeivių skaitliaus iš Austrijos, Cunard linijos garlaivių šaka iš Fiume likosi panaikinta.

|| Maskvoj, 20 d. gruodžio likosi pakarta moteris, kuri metė bombą į jeneral-gubernatorių Gerschellmanną.

|| Nesutikimai terp Japonijos ir Chinų auga; jie gali karę pagimdyti. Mano, kad Japonija padarė sutarimą su Maskolija, kurio siekis yra— pasidalyti Mandžuriją: Šiaurinė jos dalis patektų Maskolijai, o pietinė, iki Mukdeno, Japonijai.

|| Prisakius Varšavos jeneral-gubernatoriui Skallonui, likosi uždaryta 1600 lenkiškų mokyklų parengtų lenkiškos mokyklų draugovės. Likosi panaikinta ir minėta draugovė, bet pinigus, apie 300000 rublių, jai pasisekė išgelbėti nuo konfiskavimo, išvežant juos į užrubežius.

|| Mieste Havanoj, ant salos Kubos, 17 d. gruodžio buvo smarkus mušis terp streikuojančių murininkų ir streiklaužių. Mušyje 5 darbininkai likosi sunkiai sužeisti, o apie 20 yra lengviau sužeistų.

|| Ant salos Kubos atsibuvo gyventojų suskaitymas. Pasirodė, jog ant tos salos gyvena 2028282 žmonių.

|| 17 d. gruodžio, Rygoj, snareštavo 20 sąnarių kareiviškos organizacijos socijalistų partijos.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikoj Chili, sustreikavo 8000 darbininkų salietros kasyklose.

(Pabaiga ant 5-to pusl.)

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje.

(1569—1795m.).

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

Įženga.

Tai-gi eina į žmones mano naujas veikalas: "Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje". Ar jis turi kokią vertę? Tegul ant to klausy mopats skaitytojas atsako. Rašytojas-gi žinosi pats labai gerai neturįs jokio talento buti literatu; jis rašė ir rašo vienintėliai todėl, kad Lietuva tuomi tarpu mažai dirbančių pajiegų teturi. Jis niekados nė nesikėsino ant vardo literato, nė-gi netrokšta tos garbės lietuviškoje literaturoje. Rupėjo jam ir rupi surinkti medegą tautos istorijai. Ir rinko jis tą medegą iš visokių šaltinių, kurie jam prieinami buvo, ir tą medegą stengėsi taip suvartoti, kaip — rodos — teisybė reikalauja. O naujos medegos apie Lietuvių tautos likimą nuo Liublino unijos iki išdalinimui Lenkijos (1795m.), man ding, skaitytojas ras nemažai. Ypatingai atkreipta tapo atyda ant padėjimo dissidentų ir desunitų musų D. kunigaikštystėje, nėsa tikėjimiška neapikanta tarpe gyventojų su laiku pastojo viena iš didesniųjų priežasčių, kodėl Lenkija ir jos provincija Lietuva nupulti turėjo.

Ištariau, kad Lietuva tapo Lenkijos provincija. Rods Liublino seimas sakė, kad "laisvi su laisvais ir lygus su lygiais" — Lietuviai su Lenkais — vienyjasi, tačiaus bėgyje trejų šimtmečių Lietuvos teisės nyko ir nyko, iki galiaus 4-metiniame seime Lietuva net administratyviškai susiurbta pasiliko Lenkijos. Ir kodėl nebutų taip įvykti turėję? Liaudis politikoje balso neturėjo, kunigija ir bajorija Lietuvos susilenkino, ir, žinoma, musų apšviestesnės bei augštesnės luomos išsižadėjo galutinai savo tautystės, ir nors vardą Lietuvių dar turėjo, bet gyvenime ir politikoje išsinėrė iš savo kailio ir pavirto į.... Lenkus. Tai-gi toji gadynė ir užima atskirą vietą musų istorijoje, vietą atžagareivystės, fanatizmo, įsivyriavimo lenkystės, ir tautiško snudumo.

Tačiaus pažinkime šaltinį savo nelaimės! Tegul žinia, iš kur kįlo nupuolimas tautos, persergsti mus darbuose atkėlimui tėvynės Lietuvos iš vargo, dvasiškos tamsybės, religiško apjakimo, ir politiško nugrimzdimo!

J. Šl.

1.

Organizacija šlėktiškosios respublikos.

Liublino seimas įveždino padalinimą lietuviškai-lenkiškosios respublikos į trįs provincijas, beje į dvi lenkiškas — Didlenkiją ir Mažlenkiją —, ir vieną lietuvišką. Lietuva, kaip ir Lenkija, dalinosi į vaivodystes ir pavietus. Prie Mažlenkijos dabar priklausė Raudonoji Rusija, vaivadijos: Volynijos ir Podolijos, Ukraina (vaivad. Kyjevos, Braclavo ir 1635 m. įsteigtoji Černygovo).

Lietuviškoji provincija susidėjo iš lietuviškų vaivadijų: 1) *Vilniškės* su pavietais: Ašmėnos, Lydos, Vilkmergės, Braslavo; 2) *Trakų*, su pavietais: Gartino, Kauno ir Upytos; 3) *kunigaikštystės Žemaičių;* 4) iš vaivadijų Baltgudijos arba Baltarusijos: a) *Smolensko* su pavietu Starodubo, b) *Vytebsko* su pavietu Oršos; c) *Polocko*, d) *Mstislavo* ir e) *Minsko* su pavietais: Mozyriaus ir Režycos (Rėžeknės); 5) iš Juodosios Rusijos, beje vaivadijos *Novogrodko* su pavietais Slonimo ir Vilkaviškio (Volkovysko); 6) Polesies arba *Užgirių* krašto, beje vaivadijos lietuviškųjų Brasčių su pavietu Pinsko.

Vaivadija Inflantų (Vidžemio) priklausė prie Lenkijos ir Lietuvos.

Be minėtųjų provincijų dar priklausė prie respublikos, ant lėno tiesų: Šiaurėje *kunigaištystė Kuršo* su Piltenės pavietu; *kunigaikštystė Prusų*, ir du pavietu *Pamarių:* Bytov ir Lauenburg, beėsančių savastyje pirma Pamarių kunigaikščių, potam Brandenburgo elektorių. Pietų pusėje nuolanki buvo *Moldavija.*

Prie provincijos Didlenkijos priklausė karališkiejie Prusai su Varmija, padalinti į vaivadijas: Pamarių, Chelmno (Kelmijos) ir Malborgo (Marienburgo).

Valdymieriu žemių respublikos buvo *monarchas:* "iš Dievo mylistos karalius Lenkų, didis kunigaikštis Lietuvos, Rusijos, Prusų, Mozurijos, Žemaitijos, Kyjevos, Volynijos, Podolijos, Pagirijos (Podlasės), Inflantų"; vėliaus, įgyjant territorijas, pridėdavo: "Smolensko, Sieversko ir Černygovo.

Karalių rinkdavo "visatinas išsirengimas" šlėktos (pospolite ruszenie) pagal regulą papratimų. Terminu arba vaku elekcijos buvo konookatyviškas seimas. Ant lauko elekcijos susivažiuodavo senatoriai, pasiuntiniai vaivadijų, žemių ir pavietų, aprinkti seimeliuose, ir visuomenė šlėktos. Taip-gi atkakdavo atstovai žymesniųjų miestų. Lauką elekcijos pas Volios kaimą apkasdavo grioviu ir pylimu, kuriame buvo trejos durys: Didlenkijai, Mažlenkijai ir Lietuvai. Senatui pastatydavo medinį trobėsį, šalymais buvo vieta pasiuntiniams šlėktos, — skritulys ricierių. Visuomenė šlėktos apsibudavo pas apkasus. Senatas su skrituliu ricierių išklausydavo pasiuntinius kandidatų ant sosto. Dienoje elekcijos seniausias senatorius siulė savo sąvaivadoms kandidatą; aprinkimui reikėjo visatinos sątikmės, kurią šlėkta išreiksdavo šauksmu: vivat! Primasas apskelbdavo karalių. Didis maršalkas Lenkijos aprinkimą karaliaus ir apskelbimą primaso apgarsindavo duryse apkasų. Tada bažnyčioje šv. Jono atgiedodavo Ambrozišką giesmę: Tedeum laudamus! Karalius pirma per savo pasiuntinius, potam pats prisiekdavo ant *pacta conventa*, potam išduodavo jam diplomą elekcijos su parašais ir pečvietėmis senatorių ir šlėktos. Aprinktinis (elektas) įgydavo tiesas monarcho tiktai po apvainikavimui Krokavoje per Gniezno archivyskupą ar kitą vyskupą. Vainikavimo seime karalius patvirtindavo įstatymus respublikos. — Karaliaus dvaras susidėdavo iš priedvarinių raštininkų (senatorių), vėliavnešių, stalininkų, pastalininkų, raikytojų (krajczy), česnininkų, virėjų, arklininkų, paarklininkų, šiambelianų, svetlyčininkų ir tt., apmokamų iš karališkojo yždo. Į sądelį dvaro priklausė gvardija pėsčioji ir raitoji, vadu-gi jos buvo pulkininkas. Ta priešalinė karaliaus sargyba XVII-me šimtmetyje tapo sumažinta iki 120 ypatų. Karalienė, vainikuojama drauge su vyru ar atskirai, po paėmimui šliubo, turėjo atskirą dvarą, susidedantį iš urėdninkų ir moterių.

Įėmimai karališkojo yždo plaukė iš valstijos lobių, taip-gi iš druskos župų, Olkušo kasyklų, iš muitų, mintos ir tt. Karališkiejie lobiai, Lietuvoje 1589 m., Lenkijoje 1590 m., tapo padalinti — į stalinius lobius užlaikymui dvaro, ir starastijų, apdovanojimui užsipelniusių ukėsų.

Visi urėdai buvo ikgyvastiniai. Dvare triusėsi ministrai ir didiejie dignitoriai. Ministrai ir dignitoriai buvo dvigubi: lenkiški ir lietuviški. Ministrais buvo — maršalkai didi ir priedvariniai, kancleriai didi ir pakancleriai, hetmonai didi ir laukiniai, payždininkai didi ir priedvariniai. Didiejie dignitoriai, lenkiški ir lietuviški, buvo šitie: pakamariniai (podkomorzy) didi, sekretorius didis, referendorius didis, raštininkas didis, instigatorius, regentai kanceliarijos, yždininkas (Lenkijoje Kusztosz korony), vėliavnešis didis, kardininkas didis, arklininkas didis ir paarklininkas, medsargis didis, virėjas, stalininkas, pastalininkas, česnininkas, pataurunis (podczaszy), raikytojas; Lietuvoje buvo dar — geometras, aludininkas (piwniczy) ir voiskis. Prie didžiųjų dignitorių prigulėjo dar raštininkas laukinis, generolas artilerijos, sargybininkas ir abazninkas, didis ir laukinis. — Urėdninkais provincijoje buvo: vaivada, o Žemaičių kunigaikštystėje generališkas starasta, pavaivadžiai, kaštelionas. Urėdai miestuose ir žemėse: miestinis starasta, žemiškis pakamarinis; teištojas (sudžia), pasudė ir žemiškis raštininkas, voiskis, vėliavnešis, stalininkas, pastalininkas, česnininkas, pataurunis, medsargis, kardininkas, yždininkas žemiškis; žemiškis maršalka; tijunas (Vilniškį ir Trakiškį aprinkdavo šlėkta, patvirtindavo karalius; o 14 žemaitiškųjų tijunų paskirdavo karalius. Tijunas buvo valdininku karališkųjų lobių (tivunijų); buvo vadu seimeliuose, buvo pirmu žemišku urėdininku; 1764 m., įstatymai pavelyjo tijunams teisti rubežinius ginčus). Miesto galva (gorodniczy), tiltininkas, namstatys, girininkas; lietuviškuose pavietuose buvo: raikytojai, arklidininkai, abazninkai ir sargybininkai. Dignitoriai, išskyrus kariumeniškius, ir žemiškiejie urėdininkai negaudavo algos iš yždo; imdavo tiktai apmokėjimus nuo privatiškų ypatų.

Valstijas respublikos į kruvą vienyjo bendras organas valdžios įstatymdavystės — visatinas (walny) seimas, kurs susidėdavo iš trijų luomų: karaliaus, senatorių ir ricierių arba šlėktos pasiuntinių.

Senatorių luoma susidėjo iš dvasiškų katalikiškų dignitorių: archivyskupų ir vyskupų, taip-gi iš svietiškų urėdininkų: vaivadų su Žemaitijos starasta, kaštelionų ir ministrų, išskyrus hetmonus ir priedvarinius payždininkus.

Senatas buvo karališkaja duma (roda) seimuose arba ir šiaip. Įpatinguose atsitikimuose karalius šaukdavo apsvarstymams visus senatorius, nuolatos-gi turėjo prie savęs keletą taip vad. rezidentų, be kurių pritarimo nieko svarbesnio nedarė.

Ricierių luoma susidėjo iš visos šlėktos arba žemvaldžių. Šlėktysta buvo tėvoniška, paeidavo nuo gimimo. Nuo pusės 16-jo šimtmečio tiktai seimas tesuteikdavo šlėktystą (nobilitaciją). Jeigu kas, apskustas dėlei neįstatymiško naudojimosi iš šlėktystos, neįstengė kiltį savos šlėktystos atrodyti seimelyje vaivadijos ar pavieto, Lietuvoje buvo pliekiamas prie šulo! Neteko šlėktystos ir tas, kurs, mieste apsigyvenęs, užsiiminėjo pirklyba ar remeslais! Tiktai šlėkta teturėjo tiesą ant žemės savasties; galėjo taip-gi pirktiesi pliacius ir namus miestuose. Tiktai šlėkta teturėjo prieigą prie augštesnių dvasiškų urėdų ir prie visų svietiškų urėdų. Tiktai šlėkta teturėjo tiesą prie karališkų lobių (panis bene marentium). Mokėjo tiktai tokias pagalves, kurias pati ant savęs antdėjo; priderystė jos buvo—ricierišk tarnysta: Atsakinėjo tiktai prieš šlėktišką teismą. Plebėjas — žmogus — už užmušimą šlėktos atsakydavo kaklu, o šlėkta už atėmimą gyvasties plebėjui baudžiamas tebuvo grivinomis. Šlėkta turėjo tiesą *Neminem captivabimus* ir valnybę žodžio. Šlėktos rinko karalių ir galėjo buti kandidatu ant sosto. Šlėktos susivažiavimus — pasiuntinių seimelius — sukviezdavo savo universalais karalius. Terminas arba rokas seimialiams pripuldavo ant 6 ar 3 sąvaičių prieš seimą. Įstatymai paskirdavo vietą seimeliavimui kožnai rinkimų aprubai: vaivadijai, žemei ir pavietui. Lietuviškuose pavietuose seimeliuos vadovavo žemiškiejie maršalkai. Rinkdavo pasiuntinius iš ukėsų, turinčių tam tikroje aprubėje žemišką savastį skaitliuje, apribuojame įstatymų: 8, 6, 4, 2. Inflantų vaivadija turėjo privilegiją rinkti po du Lenku, Lietuviu ir Vidžiamiečiu. Pasiuntiniai gaudavo ant rašto instrukciją nuo šlėktos. — Po paslinių seimelių atsibudavo genarališki seimeliai: Lietuvai iš pradžių Volkovyske, vėliaus Slonime. Susivažiuodavo ten senatoriai ir pasiuntiniai susitarti ir nuspręsti pagrindų sutikmingam veikimui ant seimo.

Nuo 1573 m. karalius sušaukdavo paprastą seimą kas 2 metu; bėgyje dvimečio sušaukiami buvo nepaprasti. Seimas Liublino unijos paskyrė Varšavą, vietą apsvarstymams. Nuo 1673 m. po dviejų seimų, atliktų Varšavoje, trečias "lietuviškasai" atsibudavo Gartine, kur vadovaudavo maršalkas Lietuvis. Seimui maršalką aprinkdavo paeiliui iš pasiuntinių tarpo — didlenkišką, mažlenkišką ir lietuvišką. Daugelis seimų nuo pusės XVII-tojo šimtmečio tapo sutramdyta sustabdant veiklumą (sistere activitatem. Paprasčiausiuoju budu pertraukimui seimo buvo: užprotestuoti prieš seimo veiklumus kaipo neįstatymiškus ir blėdingus visuomenės labui, o potam išeiti laukan iš trobėsio ir išvažiuoti iš miesto. Liberum veto!

Lietuvoje gyvenimas plaukė pagal Statutą, patvirtintą Zygmanto I. 1530 m., o pataisytą ir padidintą 1566 ir 1588m. Surašytas jis buvo baltrusiškoje kalboje; trečioji redakcija pastangomis d. liet. kanclerio Leono Sapiehos tapo perguldyta lenkiškai. Statutas taip-gi turėjo spėką Ukrainoje ir Volinijoje. Prusiškoji šlėkta turėjo taip vad. prusišką korekturą, užtvirtintą seime 1598 m.

Katalikiški vyskupai sėdėjo senate. Kunigai užiminėjo urėdus: kanclerių, sekretorių, referendorių, rašti-

ninkų didžių, regentų kanceliarijos ir lenkiškojo kustošiaus. Galėjo taip-gi buti pasiutiniais į užrubežį. Kunigija nedalyvavo, atskyrus vyskupus, seimų nutarimuose ir neturėjo tiesos sėdėti pasiutiniuų trobėsyje. Svietiškoji kunigija ir zokoninkai turtus turėjo žemiškuose lobiuose iš užrašų karalių ir privatiškų ypatų. Seimas 1635 m. uždraudė perėjimą žemiškų lobių šlėktos į rankas dvasiškos luomos: dovanomis, pardavimu ir tt. po gresme nesvarbumo sutarmės. Vėlesnės konstitucijos uždraudė perdavinėjimą kunigijai taip-gi gruntų miestuose. Sunkiame reikale dvasiškiejie senatoriai seime nutardavo vienlaikinę pagelbą — subsidium charitativum. Dešimtinę-gi kunigija imdavo iš žemiškų, karališkų ir šlėktiškų lobių. — Ne katalikų kunigai neturėjo prieigos nė į senatą, nė į urėdus.

Karališkiejie miesčionys dalyvavo viešuose reikaluose tiktai aprubėje speciališkų privilėgijų. 1568 m. Vilnius įgijo privilegiją siųsti savus pasiuntinius į seimelius ir seimus. Vienatiniai 1668 m. seime buvo ir pasirašė ant abdikacijos Jono Kazimiero miesčionys: Krokavos, Vilniaus ir Lvovo. Šiaip miesčionys neturėjo prieigos prie viešpatystės urėdų ar prie augštesniųjų kunigiškų urėdų, nė-gi tiesos dalyvauti visuomeniškame išsirengime. Seimai XVII-tojo šimtmečio, įstatymais *lex sumptuaria*, uždraudė miesčionėms dėvėti šilkines drapanas, brangius kailinius, kleinotus ir tt.!! Karališkiejie Lietuvoje miestai valdėsi įstatymais Magdeburgo, kurius lenkiškai išleido XVII-tame šimtmetyje Baltrus Gvoicki.

Privatiškiejie miestai kunigijos ir šlėktos neturėjo jokių prerogatyvų. Gyventojai jų, laisvi asabiškai, prigulėjo nuo valdžios tėvonio — pono.

Žydai galėjo užsiimti tokia pirklyba ir amatu, kokius leido pacta su miestais. Miestuose, kur jie turėjo tiesą apsisėsti, galėjo savastim įgyti gruntus, pliacius ir namus. Rods jie neturėjo prieigos į magistratą ir miestinius ciekius. Valdžia ant Žydų priklausė susirinkimui jų seniunų — kahalui. Kahalas, aprenkamas gminos, perkratinėjo reikalus Žydų, rinko mokesčius ant visatinų siekių, apveizėjo špitoles, mokyklas, synagogas, kapines ir tt. Kriminališkuose dalykuose ir ginčuose su krikščionėmis Žydai paduoti buvo po valdžia šalies magistraturų. Seimų ir synodų konstitucijos draudė jiems turėti šeimynykščius krikščionis, išskyrus saladininkus, bravarninkus ir vežėjus. Statutas Zygmanto I. liepė Žydams dėvėti geltonas kepures. Kaimuose Žydai užsiiminėjo uke ir šinkavimu, prigulėjo nuo vyriausybės ir valdžios tėvonių — ponų. Apart mokesčių nuo pliacių, namų, kromų ir tt. Žydai mokėjo pagalves nuo kiekvienos ypatos abiejų lyčių. Valdžia pagalvinius mokesčius antdėdavo visatinoje sumoje, kurią pats kahalas išdėstė ant ypatų.

Kaimiečiai — chlopai — ant lenkiškųjų teisių per Piotrkoviškį statutą 1496 m. neteko asabiškos laisvės; tiktai vienam iš sunų valia tebuvo traukti į miestą lavintis moksle ar amate. Statutas 1505 m. pririšo prie grunto chlopų šeimyną be jokių išskyrų. Statutas 1543 m. panaikino apsisaugojimą nuo pagrąžinimo atgal pinigišku atsiteisimu: nuo dabar chlopą, su žeme ar be žemės, patį ir su šeimyna tėvonis - ponas turėjo tiesą parduoti, užstatyti, dovanoti, perleisti testamentu!

Chlopas buvo vartotoju žemės, suteikiančios laisves šlėktai; jis mokėjo dešimtinę bažnyčiai, ir mokesčius naudai savininko palei papratimą ar sušneką. 1520 m. Toruniaus statutas uždėjo ant chlopų vieną dieną lažystos sąvaitėje. Po tam jau ponas savvaliai paskirdavo skaitlių dienų lažystos, reikalavo sargybos ir patvadų, antdėdavo pinigiškus mokesnius (kariškus, pietams, "oprayas" ir "stuikas") ir duoklę noturoje (duoklę vištų, kiaušių, surių, grybų, riešutų, javų, linų ir tt.). Sodžius be to viso turėjo eiti į talkas ir pridurmas (gvoltus): darbymetėje pjuties, valant javus ir tt. Silkes, druską ir gėrimus chlopas privalė pirktis pono smuklėje (karčiamoje); produktus-gi savos ukės parduoti tiktai dvarui! Dvaro malune turėjo naldinti javus, dvaro kalvėje taisytis pabukles arės ir tt. Ponai siaurino ir-gi valnybę uždarbiavimų chlopams. Draudė eiti ant uždarbių pas svetimą poną. Neleido chlopams nuoman imti laukus nuo svetimo pono, jeigu tėvonis pats turėjo pustos žemės. Draudė chlopams auginti gyvulių, avių ir neraguočių daugiaus negu paskirtą skaitlių; neleido austis audinių kiek norint ir baltinti drobes.

Chlopui nevalnia buvo stoti į teismą ir skundą paduoti ant pono. Chlopas, kaipo skundikas ir apskųstas, stojo į teismą tiktai assistencijoje pono. Išskyromis buvo kapitulų sodžiai, iš kurių chlopai skundus ant kanauninkų davinėjo į vyskupo teismus. Ant chlopų teismišką valdžią ponas atlikinėjo asabiškai arba per savo kamisorius; viename ar kitame atvėjyje ponas pats buvo augščiausiaja instancija. Įrankiu atrodymui teisybės buvo torturos, beje plėgos; teisą teisė be jokių processuališkų formų. Baudė apipjaustymu ausių ar nosies, išdeginimu ant kaktos kartuvių; ponas turėjo taip-gi tiesą pasmerkti chlopą mirtim. Įstatymų ant chlopo globa privatiškuose lobiuose išsiskietė tiktai atsitikime žmogžudystės. Lietuviškasai statutas šlėktą, kurs užmušė chlopą ne iš netyčių, bet iš piktumo ir tyčiomis, baudė mirtimi, jeigu piktadarysta taptų atrodyta šešiais liudytojais, kurių dvejatas turėjo buti iš luomos šlėktų. Antrąpus, išskyrus įsakymus, kaip reikia jieškoti pabėgėlių, seimų įstatymdavystė nuo laiko generališkos Varšavoje konfederacijos 1573 m. nesirupino likimu chlopų: atidavė juos pilningai ant ponų sielos!

Karališkuose dvaruose dienas baudžiavos, taip-gi budą ir augštumą kitų mokesčių, kurias chlopas turėjo mokėti starastai, apsklembė aprašai (inventoriai), padaromi revizorių (liustratorių) seimo. Be lažų, paduminės ir duoklių noturoje, karališkiejie chlopai turėjo duoti stovenę kareiviams. Ant perdėjimo starastų turėjo tiesą skųstiesi referendoriams.

Kiekviena draugijos kliasa užėmusi buvo atskirą stovenę įstatymuose, todėl kiekviena taip-gi turėjo atskirus teismus.

Šlėktiškiejie teismai. Kiekvienoje vaivadijoje, paviete ir žemėje buvo žemiškas teismas. Susidėjo iš seimelituose aprenkamų rinktinių ir ikgyvastinių teistojų: Lietuvoje iš trijų teistojų, pasudės ir teisė civiliškus dalykus šlėktos. Dalykus, reikalaujančius paskubos, pvd. apie pabėgusį kumetį, teisė pats raštininkas, kurs be to užrašinėjo į žemiškas knygas pripažintis testamentų, dovanų ir sutarmių.

Pakamariniai teismai (podkomorskie) sprendė ginčus rubežių dėlei. Svarbesniuose reikaluose pakamarinis

(Toliaus bus.)

H. IBSEN.

ŠIAURĖS KARŽYGIAI

KETURIŲ VEIKSMŲ TRAGEDIJA.

IŠ RUSŲ, LENKŲ IR VOKIEČIŲ VERTIMŲ VERTĖ.

K. PUIDA.

GUNNAR. Kore! *(į Ernulfą)* Tai tu žinai, kad tarp mudviejų kilo kivirčiai?

ERNULF. Tavo žmonės užgriebė jo gyvulius, tat reikia nuostolius atlyginti.

GUNNAR. Už užmušimą priguli bauda! *(į Korę)* Jis užmušė mano vergą.

KORE. Jis tyčiojos iš manęs.

GUNNAR. Dėlto tai norėjau taikintis.

KORE. Bet Jiordis nesutinka. Šįryt užklupo mane, tau nėsant, ir grumoja mane užmušti.

GUNNAR *(supykęs)*. Ar teisybę sakai! Tai ji?

KORE. Kiekvienas žodis teisingas.

ERNULF. Bondas prašo mano pagalbos ir atsakyti jam negaliu.

GUNNAR *(valandėlę pamanęs)*. Teisingai pasielgei, Ernulfai, su manim; man ir reikia išpildyti tavo norą.

(Kreipdamasis į Korę). Klausyk manęs, Kore! Aš atleisiu tau vergo užmušimą; bet tas tur atlyginti padarytą tau nuskaudimą ir tuo užsibaigs viskas.

KORE *(paduodamas jam ranką)*. Sąlygos geros, aš priimu jas.

ERNULF. Užtikrini jam ir jo namui ramumą?

GUNNAR. Namuose ir visur, užtikrinu ramumą.

SYGURD *(rodydamas į dešinę pusę)*. Žiurėkite!

GUNNAR *(nepakakintas)*. Jiordis!

ERNULF. ....Su ginkluotais tarnais.

KORE. Ji manęs jieško!

JIORDIS *(su tarnų buriu. Juodais rubais, apsiaustu ir skrybėle įeina laikydama rankoje lengvą durtuvą. Tarnai kirviais ir kardais ginkluoti)*.

JIORDIS *(sustoja prie įėjimo)*. Kaip matyti, musų jėgos vienodos.

DAGNA *(bėgdama ją pasitikti)*. Laimingo susitikimo, Jiordis!

JIORDIS *(šaltai)*. Ačiu! Girdėjau, kad ėsi netoliese. *(Pažvelgia į čia ėsančius aštriu, tyrinėjančiu žvelgesiu)*. Gunnar ir ——Kore, mano priešininkas —— Ernulfas, jo sunąs ir....

(Pamato Sygurdą, nutyla sudrebėjus, bet tuoj susipranta ir kalba): Matau daugelį pažįstamų — bet nežinau, kuris labiausia man prielankus.

ERNULF. Visi tau prielankųs.

JIORDIS. Jeigu taip yra, kaip sakai, tai nesipriešįsi ir atiduosi Korę į mano vyro rankas.

ERNULF. Jokio reikalo nėra tą padaryti.

GUNNAR. Santaika ir ramybė įvyko tarp mudviejų!

JIORDIS *(slėpdama pasityčiojimą)*. Santaika? Taip. Žinau, Gunnarai, kad tu protingas vyras? Kore rado čia galingus užtarėjus, tat skaitai geriausia....

GUNNAR. Veltui erzini mane pasityčiojimais! *(Stipriai)* Korė susitaikė su manim.

JIORDIS *(susiturėdama)*. Labai gerai! Jeigu tu jam santaiką prižadėjai, tai tas prižadas turi buti išpildytas.

GUNNAR *(ruščiai, nesikarčiuodamas)*. Turi ir privalo buti išpildytas.

ERNULF *(į Jiordisą)*. Dar vieną sąkalbą padarėme, kol tu atvykai.

JIORDIS. Su Gunnaru?

ERNULF *(galvos linkterėjimu patvirtindamas)*. Taip; tavo tat buvo reikalas!

JIORDIS. Žinau, kame dalykas! Tečiaus pasakysiu tau, mano globėjau, jog niekuomet to nebus, kad Gunnar Lennik išsigąstų tavęs, nors tu atvykai su ginkluotais žmonėmis. Nesantaika butų lengviau prašalinama, jeigu butum atvykęs kaipo pakeleivingas žmogus....

GUNNAR. Ernulf ir jo sunąs atvyksta sandaros geizdami!

JIORDIS. Galbut; tečiaus kitoniškai kalba apie tą žmonės, bet ir tu pats, Gunnarai, ne taip jau labai pasitikėjai ta sandara, dar vakar vakare išsiųzdamas mųsų sunų, Egilių, į pietus, kuomet pasklydo žinia, kad Ernulfo iš Fijordų laivai stovi užtakoje.

SYGURD *(į Gunnarą)*. Išsiuntei savo sunų į pietus?

JIORDIS. Taip — kad ramiau butų, jeigu kartais Ernulf užpultų ant mųs.

ERNULF. Neprivalai, Jiordis, tyčiotis! Gunnar pasielgė, kaip protingam vyrui pridera, jeigu tu santaikos įvykdymą trukdytum.

JIORDIS. Gyvenimą valdo laimė — tat tebunie kas buti turi! Bet man verčiau mirti, negu atsipirkti baimingomis sąkalbomis.

DAGNA. Užmokėta bauda nenumažįs Sygurdo garbės....

JIORDIS. Sygurdas pats turi geriausia žinoti, kas gali jo garbei užkenkti, kas ne.

SYGURD. To man priminti nereikia.

JIORDIS. Sygurd yra garsus karžygis, bet Gunnar drąsesnį žingsnį padarė, užmušdamas baltą mešką prie mano kambario durų!

GUNNAR *(neramiai į Sygurdą pažvelgęs)*. Nekalbėkime apie tą, Jiordis!

ERNULF. Ištikrųjų! Yra tai drąsiausias žingsnis, kokį kuomet-nors kuris Islandijos karžygių padarė ir dėlto....

SYGURD. ....ir dėlto Gunnar gali greičiau nusileisti, nesibijodamas, kad kas jį bailiu pavadintų.

JIORDIS. Jeigu pačiam išsipirkti — tai reikia išsipirkimo, ir iš kito pareikalauti. Gunnar, atmeni, ką tu anuomet man prižadėjai?

GUNNAR. Neapsvarstytas buvo mano prižadas. Argi reikalautum, kad jį išpildyčiau?

JIORDIS. Jeigu toliau gyventi nori po vienu stogu su manim, tai turi jį išpildyti. Žinok tą, Ernulfai. Tu reikalauji muito už išvežimą priimtos dukters iš tavo šeimynos, tat ir tu turi atsipirkti, nes užmušei Jiokulį, mano tėvą ir užgriebiai visą jo turtą ir žemes.

ERNULF. Jiokulis puolė atviroje kovoje. Bet labiau įžeidė mane tavo giminės, atsiųzdami nepažįstamą mergaitę į Islandiją ir apgavimu priverta priimti tave į mano šeimyną. Jie slėpė nuo manęs — kas tu ėsi.

JIORDIS. Garbė, o ne įžeidimas tau, kad Jiokulio dukterį išauginai!

ERNULF. Nuo to laiko aš ramumo neturėjau — tai tiesa.

JIORDIS. Gali buti dar blogiau, jeigu tu....

ERNULF. Ne su moterimis čia ginčytis atvykau. Gunnar! klausyk paskutinį mano žodį! Ar nori išsimokėti už mergaitės išvežimą?

JIORDIS *(į Gunnarą)*. Atmink prižadus!

GUNNAR *(į Ernulfą)*. Juk girdi, kad prižadėjau, todėl turiu—

ERNULF *(karčiai)*. Gerai, gerai! Niekas nepasakys apie mane, kad užmokėjau baudą už ryceriškę kovą!

JIORDIS *(didžiu balsu)*. Tad šaukiame męs tave ir visus taviškius kovon!

ERNULF *(pykdamas)*. Kas jųsų turi tiesą reikalauti užmokesnio už Jiokulį? Kur jo giminės? Nė vieno gyvuose nėra. Kur tikrasis jo keršintojas?

JIORDIS. Keršįs Gunnar, vietoje manęs.

ERNULF. Gunnar? Taip, jeigu butum jo žmona tavo priimtamjam tėvui ant to sutikus, arba jeigu Gunnar butų atsilyginęs už išvežimą, tuomet butų tikruoju tavo keršintoju, bet....

DAGNA *(nusigandus ir prašydama)*. Tėve! tėve!

SYGURD *(greitai)*. Nebaigk!

ERNULF *(pakeltu balsu)*. Ne, visiems girdint tą pasakysiu! Išvogta mergaitė neturi teisiškojo vyro.

GUNNAR *(karštai)*. Ernulf.

JIORDIS *(įniršusi)*. Išjuokta! Paniekinta! *(drebančiu balsu)*. Gailėsi....

ERNULF *(kalba toliau)*. Išvogta mergaitė teisės akyse vien — vergė! Jeigu nori, kad tave gerbtų kaipo Gunnaro žmoną, tad turi....

JIORDIS *(su priverstina ramybe)*. Ne, Ernulf! Geriau žinau, kas reikia daryti. Dėl jųs ėsu Gunnaro kekšė! — gerai! Jeigu aš ėsiu tik Gunnaro verge, tat jis turi pragarsinti save žygiais taip, kad man nebutų gėdos dargi jo verge buti! Na! buk atsargus, Ernulf! Čia skiriasi mudviejų keliai! Bet žinok, kad visur ir visuomet atkreipsiu ginklą prieš tave ir tavuosius. Tykosiu ant gyvasties tavo ir kiekvieno, kuris — *(žiurėdama perveriančiu žvelgesiu į Korę)*. Kore! Ernulf užtarė už tave, tat santaika terp mudviejų. Bet nepatariu greitai grįžti namo. Ne vienas užmuštojo keršintojas laukia tavęs ir lengvai galėtų prieiti prie.... amink, persergėjau tave, daryk, kaip randi geriau! Eiva, Gunnar! Turime ginkluotis. Islandijoje padariai drąsų žingsnį, bet *dabar* turi padaryti dar drąsesnį, kad tavo.... vergė neturėtų gėdintis už tave ir už save!

GUNNAR. Susiprask, Jiordis! Nepridera tau taip karščiuotis!

DAGNA *(prašydama)*. Neik, Jiordis! Numalšįsiu tėvą....

JIORDIS *(neatkreipdama atidžios į jos žodžius)*. Eiva — eiva! Nelėmė man prie lopšio, kad praleisiu savo gyvenimą kaipo niekšiška vergė. Jeigu aš turiu tokią gėdą kęsti, tai mano vyras turi pasiryžti ant tokio veikalo, kuris iškeltų jį į viršų pasaulio karžygių! *(Išeina iš po dešinės)*.

GUNNAR *(tyliai)*. Sygurd, prižadėk man, kad pakalbėsiva dar, kol tą kraštą apleisi!

(Išeina su žmonėmis. Tuo laiku audra nutyla, saulė, panaši į raudoną kamuolį, pasirodo žemai ant jurių).

ERNULF *(ruščiai)*. Brangiai užmokėsi, dukrute, už savo pasielgimą!

DAGNA. Tėve! tėve! Juk nieko blogo nemanai!

ERNULF. Nejudink manęs! — Sygurd, dabar ne vien išsipirkimas atsistojo tarp manęs ir Gunnaro....

SYGURD. Ką ketini daryti?

ERNULF. Dar nežinau. Bet plačiai pasklis gandas apie tą, kaip Ernulf iš Fijordų viešėjo pas Gunnarą Lenniką!

SYGURD *(rimtai ir ramiai)*. Gali buti. Bet aš tau sakau: neužpulsi ginkluotas ant jo, kol aš gyvas.

ERNULF. Ne? — O jeigu aš panorėsiu?

SYGURD. Nebus to — kad ir panorėtum.

ERNULF *(karštai)*. Gerai! Vienykis su mano priešininkais! Stosiu prieš jus visus.

SYGURD. Paklausyk manęs, Ernulf! Nesulauksi tos dienos, kurią mudviejų kardai susikirs. Dorai susitaikėva; o Dagna brangesnė man už šarvus ir auksą ir niekuomet neužmiršiu, kad ėsi man artymiausias iš jos giminių.

ERNULF. To tikėjausi iš tavęs, Sygurdai drąsusis!

SYGURD. Bet su Gunnaru ėsava susibroliavę. Prisiekėva vienas kitam amžiną sandorą. Kovoje ir ramybėje drauge laimės jieškojova, o jis mieliausias man iš visų karžygių. Ne kovon veržiasi jo širdis, nors toks veiklus.

Mane turbut visi pažįstate. Žinote, kad aš ne bailys ir nuo kovos nebėgu. Štai stoviu prieš tave, Ernulf, ir prašau sandoros Gunnarui. Padaryk šį kartą tą dėl manęs!

ERNULF. Negaliu. Bučiau visų rycerių išjuoktas, jeigu sugrįžčiau į Islandiją tuščiomis rankomis.

SYGURD. Neišeisi iš čia tuščiomis rankomis. Užtakoje stovi mano kariškieji laivai brangenybių prikrauti vikingų kelionėse. Rasi ten daug puikių karališkų dovanų, ginklų skrynes ir ne vieną brangų dankta.

Imk vieną tų laivų—imk brangiausią, tebunie tavo su viskuo, kas ant jo yra. Skaityk tą užmokesniu už Jiordisos išvežimą, — bet tebunie tarp Gunnaro ir tavęs sandora!

ERNULF. Prakilnus Sygurdai! Norėtum tą dėl Gunnaro padaryti?

SYGURD. Ko gali pasigailėti žmogus geriausiam savo draugui?

ERNULF. Kaip-gi gali atiduoti pusę savo turto?

SYGURD *(rimtai)*. Imk viską! Paimk abudu laivu ir visus turtus imk mane su savim į Islandiją, kaipo paskutinį tavo tarną! Tą, ką duodu galiu atgauti — bet amžinai užges mano gyvenimo linksmybė, jeigu nuskausi Gunnarą. Ir ką gi tu ant to, Ernulf?

(Toliaus bus.)

|| Pinigų ant kiekvieno gyventojo išpuola daugiausiai Prancuzijoj, nes $40.88, Amerikoj $33.99, Vokietijoj $25.03.

|| Ant prigulinčios Amerikai salos Porto Rico siaučia šiltinės: Mieste Cagnua yra 125 šiltinėms serganti.

|| Mieste Glasgow, Škotijoj, pasimirė pagarsėjęs visame sviete angliškas mokslinčius, fizikas Lord Kelvin. Gimė jis 1825 metuose mieste Belfast, Airijoj.

|| Vokietijoj, nuo 200 mylių tolumos atliko visai pasekmingus bandymus susikalbėti telefonu nesujungtu vielomis.

|| Netoli Magdalena, stete Sonora, Mexico, Yake indijonai paėmė 12 baltparvių angliakasių ir visus juos užkankino.

|| Chinų ciecorienė davę leidimą į Šventą hamaistų miestą Lhassa, nutiesti telegrafą, mieste parengti ligonbutį ir leisti laikraštį.

|| Naujas Odesos jeneral gubernatorius, jenerolas Boufal, išleido prisakymą, visas ypatas, dalyvavusias kokiu nors budų riaušėse, be teismo pasodyti 3 mėnesiams kalėjiman ir paskui išvyti iš miesto.

|| Kijevo universitetas, iš kurio išvijo 800 studentų, likosi vėl atidarytas. Dabar universitetą saugoja kariumenė, net auditorijose stovi kareivių sargyba, bet daugelis profesorių atsisakė skaityti lekcijas.

|| Peterburge, ant Vasilio salos, vienuose namuose bandant daryti kratą, likosi užmuštas policijos perdėtinis Karthak, o daug policistų tapo pašautų. Policija priversta tapo pasitraukti. Iš to pasinaudoję revoliucijonieriai, kurie tuose namuose buvo pasislėpę, ir pabėgo.

|| Už prisirašymą prie Novgorodo valstiečių organizacijos, Peterburgo universiteto profesorius Aničkov likosi pasmerktas 18 mėnesių tvirtovės kalėjiman. Tokios mat laisvės sulaukė Maskolijos žmonės!.

|| Gyvenanti Vladivastoke žydai gavo prisakymą išsinešdinti iš miesto; turintiems mieste namus ir kitokius nekrutančius turtus palikta tik 15 dienų.

|| Paryžiaus laikraštyj "Echo de Paris", garsus lenkiškas raštininkas Sienkiewicz patalpino atsišaukimą, kuriame kviečia visus pasaulio raštininkus ir mokslo vyrus kelti protestus prieš užsimanymą Prusų rando priverstinai nuo lenkų atimti jų valdomus žemės plotus.

Redakcijos atsakymai.

Kazimierui L. Jeigu Baltrus susipyko su mergina, tai vien jų dviejų reikalas, laikraščių skaitytojams ir jų korespondentams tas neprivalo rupėti. Argi jau Montalo lietuvių gyvenime nieko svarbesnio, verto aprašymo surasti negalima? Bet ir svarbesnes korespondencijas rašant, reikia pilna pravarde pasirašyti ir adresą priduoti, nes korespondentas turi atsakyti už savo raštą.

Praniui. Atsakymus ar pataisymus kokio nors rašto reikia visada siųsti į tą patį laikraštį, kuris ką nors neteisingo pagarsino; kitaip pataisymas negali savo tikslo atsiekti.

J. Skukauckui. Aprašant ką, reikia viską gerai aprašyti, kitaip raštas ne turi vertės. Tamistos rašte ne pasakyta, keno pinigai buvo. Kad žmonės neprivalo kišeniuose arba kur nors lovoj ar kur kitur pinigus laikyti, tą juk visi žino ir be persergėjimų. Panašių atsitikimų buvo jau gana, bet jie visgi tulų lietuvių ne pamokino, pamokinimo reikalaujanti paprastai ir laikraščių ne skaito.

KLAIDŲ ATITAISYMAS.

Pereitame "Lietuvos" numeryje, J. Viskoškos eilėse, IV Sonete, antroje eilutėje iš apačios, įsibriovė klaida: vieton "Kas buvį savo dailei, gražiai šviečia" turi buti — "Kas buvį savo dailei, grožiui švenčia".

Straipsnelyj apie "Laisvės" draugystės susiorganizavimą įsiveržė klaida: turi but, jog sergantis gaus $7.00 pašelpos, sanvaitėj, vietoj mėnesyj.

APGARSINIMAI.

ATSIŠAUKIMAS 'ŽINYČIOS'

Chicago, Ill. 22 gruodžio, 1907.

Guodotinas Drauge!

Valdyba "Žinyčios" turi už garbę pranešti, jog už pinigus iki šiolei įmokėtus dalims (akcijoms) narių "Žinyčios", nupirkta valstijoj Wisconsin, paviete Crark, arti miesto Thorp, šmotas žemės 560 akerių didumo. Palygumus kainą užmokėtą už tą žemę su kaina žemės, pardavinėjamos toj pačioj vietoj ir tokios pačios vertės kitų kompanijų, valdyba apskaitė, jog mažiausis pelnas, kokį ta žemė gali atnešti nariams "Žinyčios" yra 5.00 ant kožnos dalies, t. y. jog kožna dalis $10.00 yra dabar verta $15.00. Taigi iš tos priežasties valdyba "Žinyčios" ant savo susirinkimo 22 d. gruodžio, 1907 metuose, vienbalsiai nutarė nepardavinėti dalių nuo 12 Sausio, 1908 metų, pigiau negu po $12.00. Drauge panaikino iki šiolei mokamus įžengtinius $5.00. Kožnas, perkantis dalis lietuviškoje korporacijoje "Žinyčia" gali jas pirkti mokėdamas po $12.00 už kožną.

Vienok, iki 12 sausio, 1908 metų, visi tie draugai, kurie yra užsimokėję įžengtinius mokesčius, gali dar gauti dalis pas kasierių "Žinyčios", draugą Nikeforą Žilevičių, 1418 W. 21 st., Chicago, Ill., dar sena kaina po $10. Kas iš tos progos nepasinaudos, nuo 12 sausio, 1908 m. turės mokėti po $12.00 už kožną dalį, lygiai su kitais. Dalis galima užpirkti, arba nuėjus pas kasierių ypatiškai, arba nusiųntus "Money Orderį" viršminėtu adresu, o kasierius, parašis kiek dalių nori užpirkti.

Nariai, užperkanti dalis, bet dar visų neužsimokėję pilnai, iki 12 sausio, 1908 metų turi duoti žinią kasieriui, ar galės visas dalis išsimokėti. Jeigu neišgalės visų užpirktų dalių išsimokėti, turi parašyti, kiek išgalės išmokėti. Tas yra butinai reikalingu, nes sekretorius valstijos Wisconsin, atsiuntė pareikalavimą, išdavimui pilnos atskaitos ne vėliau kaip iki 1 kovo, 1908 m., iš stovio ir bėgio visų reikalų korporacijos. Tas priverčia valdybą laikytis tvirtai įstatymų valstijos ir regulų korporacijos.

Tie, kurie neišgali už visas dalis iš kalno užsimokėti, gali užmokėti iš kalno po $2.00 daliai, o likusią sumą išmokėti per dešimt mėnesių, mokėdami kožną mėnesį tiek dolerių kiek užperka dalių, arba dešimtą dalį sumos visų užpirktų dalių, kožną mėnesį.

Teipogi meldžiame kiekvieną draugą, idant teiktųsi pributi ant susirinkimo "Žinyčios" kuris atsibus nedėlioje, 12 sausio, 1908 metuose, 2 valandą po pietų, svetainėje, Northwestern University Settlement, po No. 122 Augusta gatvės, kertė Noble gat. Davažiuoti galima iki Augusta stritkariais Milwaukee avenue, arba Ashland ave.

Valdyba užmano pradėti nuo ateinančio pavasario darbą ant savo žemės, ir tokiu budu duoti ne vienam uždarbį savo be darbo esantiems draugams, bet teipogi suvartoti pinigus sudėtus lietuvių jųjų ypatiškai naudai ir garbei musų tautos. Jeigu bus daugiau sudėtų pinigų, tai valdyba "Žinyčios" užpirks daugiau žemės, megins uždėti savo miestelį ir sutverti didelę lietuvišką kolioniją Amerikoje, charteris "Žinyčios", patalpintas dabar atspaudintuose įstatuose "Žinyčios", kuriuos kiekvienas sąnarys, arba lietuvis norintis tapti narių "Žinyčios" gaus dovanai, atsišaukdamas į pirmininką, arba kokį kitą viršininką "Žinyčios", daleidžia tai pirmai lietuviškai korporacijai Amerikoje su taip plačiu užmanymu daryti viską, ką jos nariai didumu balsu nuspręs.

Broliai! Skaitote laikraščiuose apie nelaimes atsitinkančias anglių kasyklose, matote koks vargas užgulė miestus, kur tukstančiai žmonių negali surasti sau darbo, matote kiek bankų bankrutija, kuriuose sudėti žmonių pinigai žuna, ir girdite teipogi, jog ant farmų nė bado, nė bedarbės, nė vargo nėra, ir žmonės gyvenanti ant farmų yra dabar kuolaimingiausi. Todėl, turėdami sutvertą lietuvišką korporaciją uždėjimui lietuviškos kolionijos ir pagerinimui buvio musų tautos Amerikoje, ar rei-

kalaujate ilgiau laukti ir vargti miestuose? Žemė "Žinyčios" yra savastim visų jos narių. Kožnas doleris įdėtas į "Žinyčią" padidins plotus lietuviškos kolonijos, sustiprins pajiegas lietuviškos korporacijos, ir padės pamatus amžinai gerovei musų brolių ir seserų Amerikoje. Pakol maistas, apdaras ir pastogė bus reikalinga gyvasčiai ir laimei žmonių, patol bus reikalinga žmonėms ir žemė. Kas tur kąsnį geros žemės, tą badas nežudis. Kuo veikiau įgisime žemę, tuo veikiau prašalisime vargą. O dar ir kaina žemės kožnais metais ein aukštyn.

"Žinyčioj" nėra ponų, nė tarnų. Viršininkus "Žinyčios" jųs pats paskiriate kožną metą išpildimui ypatingų pareigų. Todėl, vardan broliškos meilės ir tautiškos naudos, raginame kiekvieną lietuvį kuo veikiaus prisirašyti prie "Žinyčios". Nepamirškite apie susirinkimą "Žinyčios" 12 sausio, 1908 m. Kiekvienas lietuvis, prijaučiąs užmanymui "Žinyčios" yra maloniai kviečiamas.

Su guodone
Vardan valdybos "Žinyčios"
J. J. Hertmanoviče, pirmininkas, 3252 So. Halsted st.
Nikeforas Zyleviče, kasierius, 1418 W. 21st Place.
Mykolas Juška, raštininkas, 1098 S. Leavitt st.

INFLUENZA.

Rodosi nėra abejonės, kad influenza vėl aplankė šią šalį ir kad ji greitai platinasi nuo rytų į vakarus. Patarimu visų daktarų yra stengtis įgyti kiek galint daugiausiai stiprumo, idant atlaikyti užpuolimą tos įkirios ligos. Kad padaryti tą, reikia pirmiausiai sustiprinti, gromuliojimo organus su Trinerio Amerikoniškuoju Eliksyru Karčiojo Vyno. Jis veikia tiesiog ant organų ir padaro juos tinkamais veikti be sunkenybės, vadinas, priimti maistą ir suvirinti jį. Jei tavo viduriai yra silpni, jei negali valgyti tiek, kiek visada, jei tu nesijauti gerai po valgio, jei valgis tau netinka, jei tu vis silpsti, jei tavo liežuvis aptrauktas ir tavo kvapas atsiduoda, jei jautiesi sergančiu, tai Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno pagelbės tau geriau negu kokis nors kitas vaistas sviete, jei pamėginsi jį. Jei reikalauji daktariško patarimo dykai, rašyk pas išdirbėją, Juozapą Trinerį 616-622 South Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyščių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.

Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.

Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

TEATRAS IR BALIUS!

Chicago, Ill. 36 kuopa S. L. A. Vaidens komediją "Dėdė atvažiavo" nedėlioj, 5 d. sausio, 1908 South Side Turner salėje 3143 So. State st., kurioje buvo XXI seimas S. L. A. Prasidės 7 val. vakare. Po teatrui bus balius. Pelnas eis S. L. A. Prieglaudos Namui. Širdingai kviečiam visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti, nes svetainė yra graži ir ruiminga Komedija labai juokinga. Muzika puiki, grieš visokius suktinius, klumpakojus ir kitus lietuviškus šokius ir žėdnam bus kad ir senam smagu pasišokti, netik jauniems. Tikietus pirm laiko galima gauti už pusę kainos "Lietuvos" Redakcijoje, 3252 S. Halsted str., kampas 33 čios ulyčios.

Komitetas.

BALIUS! VYRAI BALIUS!

Parengtas 76tos kuopos S. L. A. atsibus utarninko vakare, 31 d. gruodžio 1907 m., W. Stulpino salėje, Troop, Pa.; prasidės 7 valandą. Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

PIRMAS BALIUS.

Chicago. Moterų Draugystė "Apšvieta" parengė pirmą balių subatoje, 28 d. gruodžio 1907 m. T. Radavičiaus svetainėje, 924 — 33-čia gat.; prasidės 7 valandą vakare. Tikietas porai 25c. Vakaras bus parengtas su dekliamacijomis, dainomis ir šokiais; priegtam bus Amoro lekianti meilės krasa. Visus senus ir jaunus, mergeles ir jaunikaičius kuoskaitlingiausiai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

DVYLIKTAS BALIUS.

Chicago. Jaunų Lietuvių Draugiškas Kliubas parengė balių nedėlioje, 29 d. gruodžio, 1907 m. Pulaskio salėje, 800 S. Ashland Ave. Prasidės 6 val. vakare. Įėjimas 25 c. ypatai. Muzika bus pirmos kliasos ir gėrymų visokių. Visus lietuvius ir lietuvaites kviečia ant šito smagaus baliaus atsilankyti.

Komitetas.

ROŽINIS BALIUS.

Visų Šventų Draugystė iš Brighton Park parengė Rožinį balių nedėlioje, 29 d. gruodžio, 1907 m., Slavia svetainėje, kertė 47-tos ir Winchester Aves. Prasidės 5 val. vakare. Bus puiki muzika ir dalinamos rožės, Žednas vienas pasiėmęs Rožę galės pasišokti. Tikietas 25c. porai, merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites prašo skaitlingai atsilankyti.

Komitetas.

LINKSMA NAUJIENA LIETUVIAMS.

Chicago. Dr-tė Šv. Petro ir Povilo parengė iškilmingą balių pirmą nedėlią po kalėdų, 29 d. gruodžio. 1907 m., Freiheit Turner salėje, 3417 So. Halsted st. Prasidės 4 val. vakare ir trauksis iki vėlai nakčiai. Tikietas 25c. ypatai. Muzika profesorių J. Brazio brolių; svečiai smagiai galės pasilinksminti. Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai užprašo atsilankyti.

(27—XII) Komitetas.

ANTRAS VAIDENIMAS.

Gražios komedijos: "Žilė galvon, velnias vuodegon", vaidenamos Jaunuomenės Draugystės po globa Šv. Kazimiero Lietuvos karalaičio. Vaidenimas atsibus 4 d. sausio, 1908 m., prasidės 7 val. vakare, šalė atsidaris 6 val. pas Simaną Jocį, 537 Collinsville st., East St. Louis, Ill. Užprašome tad ant šio linksmo vakaro atsilankyti kuoskaitlingiausiai, nes dar šiame mieste nebuvo tokio puikaus vaidenimo. Be teatro bus dekliamacijos, dainos ir prakalbos. Kalbėtojai bus iš kitur, iš Springfieldo ir Chicagos. Po teatrui bus puikus balius, ant kurio grieš garsi muzika, vedama Schneiderio. Tikietas 25c. ypatai. Nepraleiskite geros progos smagiai pasilinksminti ir atsilankykite kuoskaitlingiausiai.

27—XII) Komitetas.

SEPTINTAS DIDELIS BALIUS!

Chicago. Dr-tė Šv. Franciškaus Seraf. parengė didelį balių nedėlioje, 5 d. sausio, 1908 m., Pulaskio salėje, 800 South Ashland ave., prasidės 6 val. vakare ir trauksis per naktį. Tikietas vyrui su moteria 25c. Bus puiki muzika, gardųs gėrymai, kvepianti cigarai ir širdingas priėmimas. Šita draugystė yra seniausia ir visi žino, kaip ji savo svečius priima. Atsilankykite skaitlingai.

(27—XII) Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo giminaičių Juozo, Vinco ir Antano Stasaičių, kaimo Kunigiškių, Pajavonio parapijos, Suvalkų gubern. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Stalgys,
808 W. Pratt st., Baltimore, Md.

Pajieškau savo brolio Antano Žolyno, Suvalkų gub., Gižų gm., Baltrakių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ant. Babušis,
Box 118 Whitsette, Pa.

Parsiduoda puiki sankrova valgomų daiktų ir mėsos, su visais rakandais; vaizba gerai nuo seniai išdirbta; savininkas turi kitą vertimąsi. Atsišaukti reikia adresu: A. Linauckas, 1317 So. 4th st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikro dėdės P. Ambulevičiaus, 30 metų kaip Amerikoje; paeina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Alytaus gm., Talakių kaimo, Mieraslavo parapijos, ir pusbrolio Stanislovo Ambulevičiaus iš Varšavos miesto. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

P. Stankevičius,
Box 223, Ellsworth, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Pužausko, Kauno gub., Čekiškės parap., kaimo Lebedžių, 8 metai kaip Amerikoje; turiu svarbų reikalą pas jį. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Maziliauskas,
129 W 18 st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Skado, Kauno gub., Raseinių pav., Šimkaičių val., 14 metų kaip Amerikoje; norėčiau su juo susirašyti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

M. Gelbogis
479 Essex st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Vinco Arnastaucko, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Šunskų gm., Barsukinės kaimo; pirmiaus gyveno Melrose Parke, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Pietaris,
69 Gold st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Baltraus Gelčio, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Klebiškių gm., Juodaraisčio kaimo, du metai atgal gyveno Scrantone, Pa., išvažiavęs yra į Alstod, N. H. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ona Šalnienė,
1102 Blear ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo draugo Benedikto Raškausko, Kauno gub., Telšių pav., iš Narindaičių, 4 metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno vakarinėj dalyj; turiu pas jį svrbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Sabanauckas,
98 W. 23 Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Belskio, Kauno gub., Raseinių pav., Pašilės parap., Karklinių miestelio, antrą Rartą atvažiavo į Ameriką. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

V. Belskis,
Branch Road 4, Box 107, Big Moddy, Harrisburg, Ill.

Pajieškau Antano Žurandos, pirmiau gyvenusio Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Lazdauskas,
11 James st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo tėvo Augusto Špoko, Kauno gub., Šiaulių pav., Šiaulėnų vol., Varnionių sod.; girdėjau, kad jis yra Philadelphijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ks. Špokas,
231 First st., Elizabethporth, N.J.

Pajieškau savo dėdės, Stanislovo Rodevičiaus, Kauno gub., Telšių pav., Virpilų palivarko, 20 metų kaip Amerikoje, pirmiaus gyveno Pennsylvanijoje apie Pittstoną; girdėjau, kad apsivedęs; turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vladislava Gaidemovičiutė,
po vyru Baronienė
57 River st., Brockton, Mass.

Pajieškau savo brolio Jurgio Balakausko, Kauno gub., Sėsikų parap., Pasodų sod., Ukmergės pav.; turiu pas jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ig. Balakauckas,
10723 Curtis av. ,Roseland, Ill.

Pajieškau savo pusbrolių: Andriaus, Juozapo ir Pranciškaus Pocių, visi Kauno gub., Raudones vol., Vensloviškės kaimo, aš pribuvau iš Lietuvos ir turiu svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Viktoras Pocius,
254 Wallace Str.,
New Haven, Conn.

A. A.

Pranešu giminems, kad mano pati, Ona Kairienė, po tėvų Aleliunaitė išsirgo 8 dienas ir 23 d. lapkričio pasimirė; 25 d. likosi palaidota su šventoms mišioms; išgyveno Amerikoje 4 metus, buvo 26 metų amžiaus ir paliko vieno mėnesio sunelį ir mane didžiausiame nuliudime. Paėjo iš Kauno gub., Panevėžio pav. ir parap., Mažėnų sod. Amerikoje turėjo daugelį giminių. Jei kas norėtų daugiau atsižinoti apie ją malonės rašyti adresu:

Al. Kairys,
Box 33, Wilburton, Oklahoma.

AUKOS MOKSLĄEIVIAMS.

Iš Greenwood, Ark. Surinkta pas Andrių Juočį 14 d. gruodžio. Aukavo šios ypatos: F. Silius $1.00; F. Šalna, F. Šlaitinis, A. Juočis po 50c.; K. Kazakevičius, T. Juočis, M. Juočienė po 25c. O. Juočiutė 10c. Viso $3.35. Pinigai įduodama "Aušrai".

AUKOS REVOLIUCIJAI.

Iš Aurora, Ill. Aleksandras Pučinskas $1.00; Ig. Svidra 50c. Viso $1.50. Skiriame kankiniams.

Ant Pardavimo.

Už $2800 pirksi lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicagò Heights. Rendos atneša $31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas propertes išmokėti. Atsišauk pas *A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago.* Męs turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

KAS NORI FARMOS?

Aš išvažiuoju 8 d. sausio 1908 m. iš Chicagos į Missuorės valstiją ant savo farmos aptverti tvoras ir aptaisyti triobas ir tenai busiu keletą savaičių. Jei kas iš lietuvių nori čia farmą pirkti, tegul rašo man žemiau paduotu adresu, o aš suteiksiu visas reikalingas žinias apie farmas čia pardavimui.

Juoz. Žymončius,
31 W. 14 Pl. Chicago, Ill.
Alton, Mo. Texas Co.
(3—I)

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda pusė sankrovos valgomų daiktų ir mėsos, Antano Dworzeckio dalis; apsivertimo buva per $400 per sanvaitę. Priežastis pardavimo, išvažiavimas savininko į New Yorką. Štorą galima matyt kasdien ant 22 ir Vine gatvių, Philadelphia, Pa. Atsišaukti reikia adresu: 17 Brown Ave., New York, Jamaica, N. Y.

Didelė javams krautuvė tinkama naujiems ar antros rankos rakandams, randa pigi, gera vieta, 3301 So. Halsted gat.
(3—I)

Japoniškoji Mentolio

Vuostyklė.

Greitas ir geriausias palengvinimas nuo žaizdo ir skandėjimo galvos; šio nepaprasto vaisto neturi užmiršti linksmingi žmonės; jis atlaiko ir bandymą dangelio neįvyniotas kaip kiti; jis yra laikinas augščiausioje garbėje kai ypatingai ir tikras vaistas nuo skandėjimo galvos ir slogos; vienos minutos vartojimas tankiai suteikia nešpa akomą palengvinimą nuo įkiraus galvos skaudėjimo ar svaigulio kiomet jo veikmė yra nemažiaus įdomi stabdymui žaizdo, slogų, karštinių ir kitų tolygių nesnagumų

Jau užsisenėjusių; juos tankiai galima prašalinti su šituo menku ir nekenkiančiu vaistu; jokių nurodymų tam nereikia, kaip tik vuostyti per nosis kol yra malonu; šita vuostyklė tinkamo didumo, kad ją gali kišeniuje nešiotis ir jos veikmė nesumažės per metus ar dvejus. Pažiurinys su prisiuntimu 35c. Katalogas už 4c. krasos ženklelių. Reikalaujant ne atsakymą. Adresas:

John Petal,
70 E. 13th St., Chicago Ill.

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudotf savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatyščių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcijė negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė gerai atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir geral.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDYSTEJE.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kullo, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė..... ....10c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių tėvynėlių dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuvišką visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas Popiežių Pijų IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie du brolių Grakchu, 130 metų prieš Christaus gimimą, iš Rymo laikų ir kaip tvom laiku žmonės buvo pavergti ir visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

---

KALENDORIAI!

"Lietuvos abudu Kalendoriai, sieninis ir knygelės formoje jau gatavi, ir kas tik užsirašys "Lietuvą" gaus mųs abudu Kalendorius dovonų.

"Lietuvos" prenumerata metams tik $2.00, pusei metų $1.00. Rašykite tuojaus siųsdami prenumerata ant adreso:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentė o. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buviu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

120 Po priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laiminga gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ....10c

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

471 Akyvi apsireiškimai sviete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikovą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ....75c
Apdaryta $1.00

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilpernų, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225..... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

480 Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

507 Gamtos Istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugelių gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, ant kurių žmonės žiuri, bet jų geral nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238 ....50c

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 256 .... 50c

515 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie yvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....35c

526 Kada ir kokiu budu svietas susitvėrė Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 .... 35c

527 Kada ir kokiu budu gali sviesas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gal svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonis, jų suėdimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, puslapių 113 ....30c

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuvišką kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 ....35c

553 Paėjimas organiško svieto, pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; pa ido, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137 .....35c

566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa gilial palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užkiotus keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti kaip sena yra musų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo eilė žemės keliolikos sieksnių storio. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370 ....$1.00
Ta pati apdaryta $1.25

569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, puslapių 31 .... 10c

597 Žvėrys ir Žmogus. Sutaisė pagal Schmehl'į Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313 ....$1.00
Apdaryta $1.25

650 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal D-rą M. Haberlandtą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatyščių, visų žemės kraštų ir net maziausių salelių žmonės ir jų paveikslus. Aprašo jų kilimes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667 .....$2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose $2.50

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskes ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surus, prėski, karštus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie oral: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. $2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, auksinėmis litaromis atspausti parašai ant nugaros ir šono.. $2.50

655 Istorija abelna. Dalis pirma. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makadoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dras A. Bacevičė. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas pylių, tvirtynių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 .....$1.00

657 Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos. Nuo atradimo ir dar dėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos prakiek kuris gero dėl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364 .... $1.00
Ta pati apdaryta audimu; kietuose apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono ....

658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kunigo Kriaučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek yra lietuvių Chicagoje,

678 **Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje.** Nuo senovės iki jie iteko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (D-ras J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 didelius mėnes, parodančias vietas kur senovėje gyvero lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899.....50c

708 **Rašto Istorija.** Pagal B. Schnitzerį sutaisė Šernas. Aprašo kokiu budu žmonės rašyti išmoko kaip išdirbo sau raštą kiekviena žmonių tauta, kokie buvo raštai senovėje daug metų prieš Kristų, kada žmonės vietojo rašto vartojo mazgelius ant virvių, išpiaustymus ant medžio, iškojimus ant akmens, piešė paveikslus ir tik neseniai daėjo iki šiandieninės alfabeto (litarų), su kuriuom dabar galima parašyti kiekvieną žodį ir viską apkalbėti teip gerai, kaip ir gyvu žodžiu. Yra tai knyga, kuri ištikro žmogų interesuoja, parodydama kaip tobulinosi svieto raštas. Chicago, Ill. 1905, puslapių 304 .....$.00
Apdaryta .....$.25

722 **Trumpa senobės istorija.** Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-eis spalvuotais žemlapiais (mapmis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1906, pusl. 305 .....$1.00
Apdaryta $1.25

851 **Apie turtų išdirbimą.** Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais kokiais išsidirba turtai, kaip jie suskrauna ir kaip atsiliepia ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, puslapių 139 .....35c

856 **Aukos karės Dievui.** Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdės padarė ir daro žmonėms ir kas į jąs stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40 .....10c

861 **Dras J. Basanavyčius. Lenkai Lietuvoje.** Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. nurodymai kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, puslapių 41 .....15c

946 **Priedelis prie lietuviško klausymo.** Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. puslapių 38 .....15c

1102 **Auginimas ir maitinimas mažų kudikių.** Parašė J. Kulis, M. D. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28 .....10c

1135 **Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos.** Pagal Bernesą, Dra Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 **Pamatas Visokiai Reformai, Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.** Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti dilginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 **Aritmetika.** Sutaisė S. Škačkauskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

1300 **Rankvedis angliškos kalbos.** Pagal Ollendorf'ą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, puslapių 307 .....$1.25
Apdaryta $1.50

1326 **Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlysodžiu sauliorėda, žiūdrintos lėtmos ou aud mu apdarai, žiūdrintos lėtmos ou ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 .....$2.00

1327 **Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, žonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti $4.00
Ta pati knyga popieros apdaruose $3.00

1328 **Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų.** (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems geral pažinti anglišką kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 .....$6.00

1420 **Tikyba ar mokslas?** Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai - politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

1498 **Lietuviškas Sapnininkas.** Surinktas iš daugelio svetimų sapnininkų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapnininką, su 310 abrozėlių, su aprašymu planetų ir paslapčių, kokias senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuot gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 **Orakulas.** Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 ..... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 **Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo.** Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 **Rankvedis gromatų rašymui.** Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir milimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 **Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX,** valdžiusio apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 **Lietuviškas Lementorius** dėl mažų vaikelių. Su poterials, katakizmas ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 ..... 15c

47 **Gyvenimo Mokykla.** Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa ant žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis parirsta į natūrališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, tei kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į natūrališką esybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime daug ant pardavimo graziausius stereoskopiškus paveikslus kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė parodų, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas miesto Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, miesto Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandės Salone de Jenets, mieste Viennje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
5 Puikiausia svetainė Unite[illegible] Hotelyje, miesto Saratoga.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukinisko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste [illegible] ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus Parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų daželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai kabai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkėtų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kuriuoje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Ispanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skiliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Jucmago, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egiptė.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Camoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų Kairo, Egiptė.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senovišką žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukiantti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebūtų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyvą regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikslų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI.
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500
Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000
Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400
Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000
Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800
Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.
Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000
Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500
Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas — Storas 2 lubų už $4600
Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Storas $7000
GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000
EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940

Kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

OFFICIAL PUBLICATION

ANNUAL STATEMENT OF THE NATIONAL LUMBER INSURANCE COMPANY OF BUFFALO, IN THE STATE OF N. Y. ON THE 31-st DAY OF DECEMBER, 1906, MADE TO THE INSURANCE SUPERINTENDENT OF THE STATE OF ILLINOIS, PURSUANT TO LAW.

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200000.00

INCOME.

Premiums received during the year	145742.15
Interest	8997.39
Total Income	154740.54

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	42872.33
Commission or brokerage	22481.62
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	10164.75
Rents paid during the year	1223.75
All other taxes, licenses and insurance department fees	2763.12
Amount of all other expenditures	19178.80
Total Expenditures	99684.37

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds	216525.40
Cash on hand and in bank	73293.26
Agents' debit balances	23317.97
Total Ledger Assets	307136.63

NON-LEDGER ASSETS.

Interest accrued	1800.83
Gross Assets	308937.46

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book value of bonds	$ 8860.00	
Agent's balances over three months due	50.00	
Special deposits to secure liabilities in Georgia	10000.00	
Total		18910.00
Total Admitted Assets		290027.46

LIABILITIES.

Losses in process of adjustment or in suspence	5927.48
Total unearned premiums	72250.45
Total Liabilities	78177.93

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	283200.00
Total premiums received during the year in Illinois	6592.52
Total losses incurred during the year in Illinois	4956.41

MORRIS S. TREMAINE, President.
WILLIAM P. HAINES, Secretary.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 2-nd DAY OF FEBRUARY, 1907.

IRVING J. MILLS, Notary Public.
[SEAL]

"LIETUVOS" AGENTAI.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 2018 N. Washington, St.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Vietinis agentas, Chicagoje.
Juozas Šlikas,

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 322 Caledonia st.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box r.

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu renginsi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS

OFFISAS---Kampas 31-mos ir South Halsted Gatviu ::::::
CHICAGO, ILL.
GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKŠINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK
12ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO
VIRŠININKAI
S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas,
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasieriaus pagelb.
DIREKTORIAI
Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Heymann, Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr
BANKOS VALANDOS
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 vakare
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų. Subatoj nuo 5 po pietų iki 8 vak.

Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir siunčiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto už pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemiškus pinigus. Atdara subatos ir panedėlio vakarais. Taupinimą (čėdijimą) gali pradėti su vienu doleriu. Už sudėtus pinigus mokame 3%.

LIETUVISZKAS KATALIOGAS DOVANAI!
VISOKIŲ žiedų, laikrodėlių, lenciugėlių, laikrodžių, britvų, armonikų, koncertinų, kiernetų, skripkų, bubnėlių, mandolinų, vargonų, fonografų, drukuojamų mašinėlių, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų (visų daiktų yra paveikslėliai kaip jie išrodo).

TAUTIEČIAI reikalaujanti viršminėtų daiktų, visados kreipkites pas **M. J. Damijonaitį** prisiųsdami savo adresą ir už 2 centus marką del pačto kaštų, o KATALIOGA No. 7 gausite dovanai, iš kurio busite aprupinti geraisteisingais daiktais.

Vienatinė lietuvių prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteluojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir kaimelius. Adressas:
M. J. DAMIJONAITIS,
3250 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Brangintinas Receptas
PRISIUNČIAMAS DYKAI
Silpniems ir Nerviškiems Vyrams

Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, pritašomam garsaus daktaro, kurio aš lairavausi atlankydamas senąją šalį. Aš žinau iš patyrimo kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiądien geriausiu silpniems nerviškiems ir besveikačiams vyrams. Aš žinau dėlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ligo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Telpgi žinau, kad dangelis kitų, sirgusių ta arba kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgį, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto guvumo, stokos ambicijos, šmurkynybės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man telpgi išsigydė, kaip ir aš pats.

Žinodamas, kaip sunku išsigydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašiusiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške dykai. Receptą gali šutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju dangiau už šitą mažą sumą ir tereikalauju jos kol tu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau gaėtum brangintį mano patarnavimą tau. Aš ne sinnčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo išgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane neteisingu, tai tiesiog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.

Rašyk šiądien, kadangi šita žinia gal neatsikartos dauglau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nepasveiksi. Adresas:
C. Bentson, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Telpgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

NAUJI ŽAISLAI IŠ LIETUVOS ATVEŽTI!
Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.
Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.
Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50
Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.
Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268
Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name 3248 S. Halsted st.

Jonas J. Gudinas
Užlaiko pirmos klasos saliuną ir restaurasiją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, telpgi turi puikią svetainę susirinkimams baliams ir vestuvėms. Tėmykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

Lietuviškas Aparatų Dirbtuvė

Godotinoms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, Ženklėlius, Kepures, ir Maršalkams parėdus, telpogi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos godotinos Dr-stės arba godotini kunigai, kad Jusų darbas butų priderančiai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.
T. Andruszevicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku Skripku koncertiniu, Klarnietu, Triubu ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu Žiedu, Lenciūgėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografiju, Revolveriu, Striebiu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Literu, Adresam Pečėčiu, Plaukuu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatu su visokais apskaitymais ir daugybe kitu tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Didėli drukuojama mašinėlė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinykė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik $6.50.

Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu kelis gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c markę ir teisinga adresa, o apturės 84 puslapiu didelį šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI. Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiausnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perlorisam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didėli rabata adresuokit:

K. WILKEWICH *112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.*

Lietuvių Daktaras
Dr. Marija Dowiatt-sass
723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.
Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškes, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alų, gardžią ruską očiščeną arielką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamsia kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklausė kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiavę iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-czios gatves ir 33-czio Place.
Telefonas Yards 6012

„JONAI, KO VERKI?" Neklausk manęs to, mano galva pilna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." Ne, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes gerai žinau, kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarska niekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo kortėnė:
Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Kožna liga išgydoma
Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy** 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.
Dr. Kazimieras Butkeviczia
prielnamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsaukiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; telpgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsiurėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.
Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Jasulaitis. Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

134 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuvams skaityti) 50c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

Geriausias lietuviškas dentų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.
Traukia dantis be skausmo, ižgydo Skorbuta, Neuralizija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pritaiko iškrinojusius aukso, sidabro, amalgamu. Valandos: Šiokiomis dienomis nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 1846

Seno Krajaus Gydytojas
Dr. P. G. Wiegner
(Iš Rygos)
Atidarė offisą ant aptiekos J. Leszczynsko
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas.

NAUJI TAUTIŠKI PAVEIKSLAI.
Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai)
1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.
Paveikslų miera 22X28 colių.
Prekė 35c. kožnas.
Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papnošti savo ruimą.
Prisiųsdamas pinigus adresuok:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PINIGŲ PREKE.
Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾
Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.
Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago. Ill.

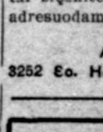

NAUJAUSIAS ISZRADIMAS DERMATOLOGIJOS MOKSLE.
Daugybė odos ligų pasina nuo nešvarausu užsilikymo ir užsikrėtimo teipgi ir nuo vidurinių ligų. Daugumas gauna pučkus, pleiskanas, slimkimą plaukų, plikimą per apsileidimą. Gydosi opas neatsakančius daktarus ar agentus, kurie tik pinigus išvilioja, o paskui rašote mums, kad ėmėte daugybę gydulių iš įvairių apgavikų ir pagelbos negavote ir sakote, kad, gal, ir musų gydulės negelbės. (Taigi meldžiame mums darodyti, kokis žmogus likosi musų gydulėmis apgautas). Turime tukstančius originališkų padėkavonių ir tą galime ant sudo prisiekti. Tegul bent vienas daktaras parodo mums tiek padėkavonių, o mes duosime didelį atlyginimą. Pilką galvą sunku gydyti, jeigu senas ir galva žvilga, tai to pagelbėti negalima, bet jeigu jaunas, o turi reius plaukus, o ant odos matytis mažai plaukučiai, tai tam galima suteikti pagelbą; plaukai nėra grybai—viena diena neišdigs. Atsišaukiantiems nusiųsime dyka informacijas su plačiu aprašymu. Mes nesiulome prisispyre savo gydulių, teisingas daktaras to nė vieńas nedaro. Kas nori persitikrinti tegul rašo pas mus. Adresas
J. M. BRUNIDZA Co., Chemist
New York & Brooklyn, U.S.A.

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
Dr. R. Mielke Medical Diretor.

Tiktai sergantis persitikrina, kad sveikata yra didiausias turtas žmogaus. Buti sveiku yra tai didžiausias palaiminima ant žemės, vargdienių ir turtingųjų. Turtingiems sveikata apeina, ką galėtų linksmai lėbaut, o vargdieniams jog tik besant sveiku tegali užsidirbt kasdienini maistą. Be sveikatos jie pražuvę.

Branginimas bei sergėjimas sveikatos turi but kiekvieno didžiausia uždaotis kasdieniniam mus gyvenime. Jeigu apsileisi save nykti kaip pusi nesveikumą ir duosi ją graužt ligai, tai busi neišteisinamas prasižengėlis, kadangi gyvenimas ir sveikata nepriguli tau vienam; jie priguli Tavo šeimynai, giminėm, Tavo draugams, Tavo šalei bei Tėvynei — lygei. UŽ TAI NĖRA IŠITEISINIMO UŽ PASIDAVIMA LIGOMS.

Daug žmonių varginami ligoms praleido laiką ir pinigų kad pasigelbėt, bet be pasekmės, už tai tie visi kad tuojaus atsišauktų pas mus vyriausią gydytoją, kuris išgydė daug ligų kaip ir Tavo su geriausiu pasisekimu.

MUS LABARATORIJOJ randasi grynos geriausios gyduolės, nepaisant kiek jų sutaisymas kaštuotų, bet pritaikytos stovi prie ligos ir duoda geriausius vaisius sveikatai.

Kasdien daugybės laiškų su padėkavonėms ateina muy nuo išgydytų, kurie pirmiau buvo apimti DESPERACIJOS, jog niekur negalėj surast pagelbą o per mus VYRIAUSIA GYDYTOJA ir GRYNUS, GERUS VAISTUS apturėjo savo gerą pirmutinę sveikatą.

Skaityk iš daugelio nors keletą čion padėkavonių. Tegul kiti kalba ką tas Institutas yra padaręs, lygei ir Tau gali tas padaryt.

Išgydyta nuo ligos: skaudėjimo rankose, blauzdose, skausmingos moteriškos ligos, sunykimo, nesveikumo vidurių. Iš džiaugsmo prisiųntė ir savo paveikslą.

Mrs. Marė Jurkša,
R. R. No. 1, box 55,
Dorchester, Neb.

Garbingi Daktarai!
Sirgęs ilgą laiką reumatišku skudėjimu ir vidurių liga, kurią nes visoki daktarai gydė, bet jaučiasi kad vis einu silpnyn. Kad iš esu apgarsintų daktarų perskaitęs išrinkau Jus apgarsinimą laikrtij, atradau naujausią budą gydymo ir gerus vaistus, kad kaip tik Jus parašiau aprašant ligą prašant pagelbos ir atsiustus vaistus, kaip pagal Jųs pamokinimą vartojau, pajutau geriau, bet kad dar atsiusi tad kad suvartojau tuos vaistus pasilikau sveikas ir laimingas, už ką esu Jum labai dėkingas.
Mikola Zučikas,
box 123, Bellevue, Pa.

Išgydytas nuo: skaudėjimo kojose, šonuose, krutinėj, plaučių nesveikumo, kosėjimo, vidurių nedirbimo, galvos skaudėjimo ir svaigimo. Dėkingas.

Vincas Novakas,
3261 Blue St., Cleveland, O

Kad sergi atsišauk asabiškai ar per laiką, aprašant savo ligos simptomus (skaudėjimus) kenkimus.

Mes atsiųsime vaistus, nėra skirtumo kur tai yra į visas dalis Suvienytų Valstijų, Canadą, Mexico ir už juos užmokėsi atsiėmus vaistus. Atsišaukiant pagelbos sveikatai per laišką, rašyk prigimtoj lietuviškoj kalboj, nes mes turime gabius perguldytojus ir sekretorius 24-se kalbose. Apturėsi ir laišką prigimtoje kalboje, su visais reikalingais išaiškinimais delei sveikatos ir išgydymo. Rašant visada adresuok:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34-th St., NEW YORK CITY, N. Y.
Delei atsilankančių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po pietų šventadieniais nuo 10 iki 1 val.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE
Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.
Speciališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.
Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.
Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.
W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642
Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Vienatinė Lietuviška Sankrova
ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.
Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

"LIETUVOS UKININKAS"
Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.
Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė $1.85, o Amerikoje $2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:
M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas be perkoilų ir skaudėjimo
Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Toklas garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie bus gydomi nuo kelionės visokių daktarų be pasekmės ir išdavę savo pinigus dykai, kad parodytų, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.
Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas strėnose, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.
PLAUČIAI. Sergantiejie dusulio bronchitu arba džiova išgydau galutinai naujausia mano metodu per įtraukimą Oxalino gazų.
Privatiškas vyrų ligas Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausio paslaptyj.
Visokios patarmės doranai!
Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.
Moteriškas ligas. Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.
Kraujo užnuodyjimus ir odos ligas, pavizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt. aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.
Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val vakare. Nedėliomis: nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ
PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tialpa dangelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotyjimą vyrų škumo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių pulivimą ar triperį, skilvio, inkstų, kepenų ir pusles lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome pacientams jų pačių kalboje. Rašyk mums Lietuviškai.
RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.
DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A.

$35.00 Laikrodelis ant Kredito
Už $1. menesyj 10 mėnesiu laiko jį išmokėti.

Geriausia proga kada nors paduota. Šitie laikrodėliai turi "Gold filled" hunting lukštais, puikiai graviruoti paskiausnose stiluose. **Gvarantuoti ant 25 metų**, bet laikys ant viso amžiaus. Gali pasirinkti bile viena **ELGIN, WALTHAM, HAMPDEN, ar TAVANNAS** mašinerija. Šitie yra geriausi kokius tik galima gauti ir pagarsėjimas; kad jie geral laika rodo, teip žinomas, jog nereikia daugiau aiškinti. Paskiausiu modeliu; galvute užsukamas ir nustatomas. **Ant aprubežiuoto laiko** parduodame šituos geriausius, **absolutiškai tikrus** $35.00 vertus laikrodėlius už **TIKTAI $17.50. Mes nereikalaujame pinigu iš kalno**, mes prisiunsime jį expresu išegzaminuoti. Jeigu tamistai pasidaboja laikrodėlis, ir jeigu persitikrini, kad tai **didžiausias pigumas šitame amžiuje**, užmokėk expreso agentui **$7.50** ir expreso kaštus, o jis atiduos laikrodėlį tamistai. Likusia dali $10.00 gali tamista užmokėti kas mėnesis po $1.00. **Mes užsitikime tamistai** nereikia kaucijos — pasirašymo ant popierų, nereikalaujame apie tamista klausti pas draugus ar kaimynus. Vien reikalaujame tamistos rašyto užsakymo laikrodėlio ir pažadėjima, kad tamista užmokėsi. Atmink, **kad tamistai laikrodėlis priklauso kada už jį mokėsi.** Bile vienam, kuris nori užmokėti viska kartu, duosime speciališka oferta $15.75 vertus.

elsior Watch Co., 900 Central Bank Building., Chicago, Ill.